

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาเรื่อง "กลยุทธ์การจัดการการสื่อสารในภาวะวิกฤต : กรณีศึกษาองค์การเภสัชกรรม" ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาจากข้อมูลหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 5 ฉบับ การสัมภาษณ์ในเชิงลึกผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาถึงผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อสื่อสารขององค์การเภสัชกรรม รูปแบบและวิธีการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์การเภสัชกรรม ตลอดจนปัจจัยในการสร้างความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์ยาต้านไวรัสเอดส์ในช่วงวิกฤตการณ์ที่มีการนำเสนอบทความว่า "จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลในปี พ.ศ. 2548 พบว่ายาไวโออาร์ ซึ่งองค์การเภสัชกรรมผลิตเลียนแบบยารักษาเอชไอวี ทำให้เกิดการต้านยาถึง 39.6 – 58% (จากการศึกษาผู้ป่วยจำนวน 300 คน) ผลการศึกษานี้อาจจะแสดงให้เห็นว่า ยาดังกล่าวก่อให้เกิด การต้านยารักษาเอชไอวีในระดับสูงที่สุดในโลก" โดยจากผลการศึกษาที่ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ลำดับเหตุการณ์การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 5 ฉบับที่ได้มีการนำเสนอข่าวยาต้านไวรัสเอดส์ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม 2550

ตอนที่ 2 ลำดับเหตุการณ์การนำเสนอข่าวยาต้านไวรัสเอดส์ ขององค์การเภสัชกรรม ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม 2550

ตอนที่ 3 รูปแบบ และวิธีการสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ปัญหาอุปสรรค ขั้นตอนการสื่อสารและกลยุทธ์การแก้ไขปัจจัยในการสร้างความเชื่อมั่น และผลกระทบของผลิตภัณฑ์ยาต้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรม ในช่วงวิกฤตการณ์

ตอนที่ 1

ลำดับเหตุการณ์การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน

กรณีมาตรฐานการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ และอัตราการดื้อยาต้านไวรัสเอดส์

จากการศึกษาการนำเสนอหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ และอัตราการดื้อยาต้านไวรัสเอดส์ พบว่า มีลำดับเหตุการณ์และประเด็นการนำเสนอข่าวดังต่อไปนี้

ประเด็นการนำเสนอถึงข้อเท็จจริง เพื่อยืนยันการผลิตยา “จีพีโอเวียร์” โดยองค์การเภสัชกรรมได้มาตรฐาน และชี้แจงถึงเหตุผลการถูกโจมตีด้วยสื่อ

เดือนพฤษภาคม 2550 เริ่มมีการนำเสนอข่าวในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน ในวันที่ 11 เดือนพฤษภาคม 2550 มีการลงข่าวเชิงบวกในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โดยเนื้อหาการนำเสนอถึงข้อเท็จจริง เพื่อยืนยันการผลิตยา “จีพีโอเวียร์” ได้มาตรฐาน โดยสาเหตุที่บริษัทยาหลงโชมณาโจมตีองค์การเภสัชกรรม เพื่อที่จะลดความน่าเชื่อถือการบังคับใช้ CL ของไทย และเตือนสื่อควรดูเนื้อหาโฆษณาก่อนลงตีพิมพ์ รายละเอียดของข่าว มีดังนี้

จากการแถลงข่าวโดยกระทรวงสาธารณสุข นำข้อมูลมายืนยันเพื่อได้ข่าวบริษัทยาปิดเบือนข้อเท็จจริง และยืนยันการผลิตยา “จีพีโอเวียร์” โดยองค์การเภสัชกรรมได้มาตรฐานช่วยผู้ป่วยเอดส์กว่าแสนราย บริษัทยาหลงโชมณาโจมตี เพื่อลดความน่าเชื่อถือ การบังคับใช้ CL ของไทย และเตือนสื่อควรดูเนื้อหาโฆษณาก่อนลงตีพิมพ์ เพราะอาจมีเหตุเพื่อสร้างความเข้าใจผิด

เภสัชกรวันชัย ศุภจัตุรัส รองผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม (องค์การเภสัชกรรม) แถลงข่าวว่าองค์การเภสัชกรรม ผลิตยาได้มาตรฐานจีเอ็มพีในประเทศ และที่ผ่านมามีการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ เป็นการผลิตเพื่อใช้กับผู้ติดเชื้อในประเทศเท่านั้น ไม่ได้มีการส่งออกไปเพื่อจำหน่ายแต่อย่างใด และกล่าวถึงกรณีการขอรับรองมาตรฐานยาเอดส์จาก WHO ขององค์การเภสัชกรรม ว่ามาตรฐาน GMP ขององค์การอนามัยโลก ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงโรงงาน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ทาง WHO กำหนด คาดว่าทางองค์การเภสัชกรรม น่าจะได้รับ GMP WHO ในปีหน้า ซึ่งก่อนหน้านี้ตัวแทน WHO ได้เข้าตรวจโรงงาน และให้ข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุง 79 ข้อ การออกมาโจมตีการผลิตยาของ องค์การเภสัชกรรม ถือเป็นเรื่องปกติเพราะขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการประกาศบังคับใช้ CL อยู่จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่บริษัทยาต้องพยายามทำทุกทาง เพื่อลดความน่าเชื่อถือของประเทศไทย และยืนยันว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อองค์การเภสัชกรรม เนื่องจากการผลิตยาทุกชนิดเรามีมาตรฐานอยู่แล้ว

ในวันเดียวกัน ผู้นำองค์กรต่างๆ นักวิชาการ และอาจารย์จากสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ออกมาให้ข้อมูลสนับสนุนการทำ CL การผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรม ได้มาตรฐาน และเตือนสื่อมวลชนให้ศึกษาเนื้อหาข่าวก่อนลงโฆษณาเช่นกัน รายละเอียดข่าวคือ

นายนิมิตร เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ กล่าวว่า การลงโฆษณาเพื่อให้ข้อมูลในลักษณะดังกล่าว บางทีทางสื่อสิ่งพิมพ์เองควรพิจารณาว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นอย่างไร ผิดหรือถูกหรือไม่ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมากโดยเฉพาะผู้ที่ไม่เคยติดตามเรื่องนั้นๆ มาก่อน ซึ่งผู้บริโภคเองก็ควรมีการกลั่นกรองด้วย การลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์หากใช้พื้นที่เต็มหน้ากระดาษ

ต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนแสนบาท ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าการที่องค์กรเหล่านี้ยอมลงทุนขนาดนี้ทำไปเพื่ออะไร และหวังผลอะไรหรือไม่ โดยผู้บริหารเองต้องรู้เท่าทันด้วยเช่นกัน การที่ยาจีพีโอเวียร์ไม่ผ่านเกณฑ์จีเอ็มพีขององค์การอนามัยโลกไม่ได้เป็นเพราะว่ายาไม่มีประสิทธิภาพ แต่เป็นเพราะโรงงานผลิต และที่ตั้งอยู่ระหว่างปรับปรุง และที่ผ่านมายาจีพีโอเวียร์ยังได้รับการยอมรับผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และการทดลองทางคลินิกที่ได้ผลเทียบเท่ายาต้นตำรับ และยังมีอัตราการดื้อยาของผู้ติดเชื้อน้อยมาก ตามมาด้วยกรณีบริษัทยาต่างประเทศบิดเบือนข้อมูลดื้อยา

น.ส.สารี อ๋องสมหวัง ผู้จัดการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค กล่าวถึงกรณีที่ยาจีเอ็มพีต่างประเทศลงโฆษณาโจมตีการทำ ซีแอลของประเทศไทย พร้อมระบุการผลิตยาต้านไวรัสจีพีโอเวียร์ขององค์การเภสัชกรรม ที่ผ่านมาไม่ได้มาตรฐานว่า ยาต้านไวรัสจีพีโอเวียร์ที่องค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ผลิตนั้น ในความเป็นจริงสามารถทำให้ยาต้านไวรัสเอดส์มีราคาถูกลงและมีจำนวน ผู้ติดเชื้อเข้าถึงยาเพิ่มมากขึ้น การออกมาโจมตีโดยลงโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์สะท้อนให้เห็นว่าทางบริษัทฯ ยังไม่ยอมยุติในเรื่องนี้และยังคงเดินหน้ากดดัน เพื่อให้ประเทศไทยยกเลิกการทำซีแอลต่อไป โดยอาศัยกลุ่มเอ็นจีโอดันและพยายามบิดเบือนข้อเท็จจริง จะเห็นได้จากการนำเสนอข้อมูลก่อนหน้านี้ว่า ไทยทำซีแอลไม่สอดคล้องกับข้อตกลงทริปโตฮา และการระบุไทยดำเนินการบังคับสิทธิโดยไม่ชอบธรรมถึงการกล่าวหาว่าเป็นการทำซีแอลเพื่อนำงบประมาณไปใช้ทางทหาร

ประเด็นข่าวการเรียกร้องให้สื่อมวลชนทบทวนเนื้อหา ก่อนนำเสนอข่าว

ในประเด็นข่าว “จวกโฆษณาสร้างความแตกแยก” โดย รองศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ลิ้มปานานนท์ หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า รู้สึกเหนื่อยมากหลังจากเห็นโฆษณาของ USA for Innovation ต่อกฎีการประกาศใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรของไทยลงในหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ไทย เพราะนั่นแสดงให้เห็นว่าเงินมีอำนาจสามารถซื้อได้ทุกอย่าง การลงโฆษณาด้วยเนื้อหาดังกล่าวเป็นการครอบงำทางความคิด และก่อให้เกิดความแตกแยกในประเทศ เนื่องจากข้อมูลที่ลงโฆษณาไม่ได้มีข้อเท็จจริงเลย สื่อควรจะต้องพิจารณาในเรื่องนี้เพราะเนื้อหาที่ลงนั้นสร้างความเข้าใจผิด และสร้างความแตกแยกให้กับคนในประเทศ

ในขณะที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ได้ออกมาตอบโต้ว่าการลงโฆษณาดังกล่าวไม่เกี่ยวกับจุดยืน โดยนายตุลย์สถิต ทับทิม บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ เดอะเนชั่น กล่าวถึงกรณีหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ตีพิมพ์โฆษณาของกลุ่มยูเอส ฟอร์ อินโนเวชั่น ว่ากองบรรณาธิการไม่ได้รับรู้เกี่ยวกับโฆษณาของกลุ่มยูเอส ฟอร์ อินโนเวชั่น ไม่ได้รับรู้เกี่ยวกับโฆษณาดังกล่าวเนื่องจากการบริหารงานฝ่ายข่าวกับฝ่ายขายโฆษณาแยกจากกันโดยเด็ดขาด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และโดยหลักของการโฆษณาดนมองว่าสามารถลงตีพิมพ์ได้

เมื่อไม่ได้เป็นสินค้าที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรม และหากองค์กรดังกล่าว ส่งเอกสารถึง กองบรรณาธิการ ก็พร้อมที่จะนำเสนอในพื้นที่ที่เหมาะสม เช่น ในหน้าบทความหรือจดหมายถึง กองบรรณาธิการเช่นกัน ซึ่งไม่ได้แปลว่าเข้าข้าง แต่เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ ทราบ การตีพิมพ์โฆษณาใดๆ ย่อมไม่ใช่การทำหน้าที่หรือแสดงจุดยืนของกองบรรณาธิการแต่ อยางใด ทั้งนี้จุดยืนของกองบรรณาธิการจะปรากฏในส่วนขอของบทความ และในฐานะ สื่อมวลชน เดอะเนชั่น ก็มีการติดตามข่าวในประเด็นดังกล่าว โดยมีการนำเสนอข้อเท็จจริงและ ความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ อย่างรอบด้าน รวมทั้งประเด็นที่ถูกนำเสนอในโฆษณารึ้นดังกล่าว ซึ่ง ยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ก็ถูกติดตามและนำเสนอในส่วนข่าวด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ในวันเดียวกันได้มีการนำเสนอข่าวการให้ความสำคัญในกรณีที่เกิดขึ้น การ เรียกร้องให้มีออกมารับผิดชอบจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ประเด็นข่าว “ลึอบบี้ยีสต์ ชื่อ โฆษณาโจมตี CL” ลึอบบี้ยีสต์ “แม้ว” เข็มเกริมหนัก ลงทุนซื้อโฆษณาในสื่อไทยเพื่อโจมตีรัฐบาล กรณีบังคับใช้สิทธิผลิตยาตีตสิทธิบัตร กล่าวหาไม่ดูแลผู้ป่วยเอดส์ รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พันธ “อดีตนายกฯ” อยู่เบื้องหลัง และพยายามใส่ความเท็จเพื่อประโยชน์ของผู้ว่าจ้าง ด้าน นักวิชาการร้องสื่อลงข้อความเนื้อหาแก้ข้อเข้าใจผิด พร้อมสนับสนุนให้องค์การเภสัชกรรม กระทรวง สาธารณสุขฟ้องหมิ่นประมาท ขณะที่กระทรวงการต่างประเทศเดือดจะเว็บไซต์ www.thailies.com ไร่จริยธรรม พร้อมส่งทีมสมทบ “หมอมงคล” เจรจา “สหรัฐ” ด้าน “วอลลสตรีทเจอร์นัล” รัปปากลง คำชี้แจงของไทยแล้ว

เริ่มจากหัวข้อข่าว “บัวแก้วสั่งจับตาสื่อต่างประเทศ” โดยมีรายละเอียดของข่าวคือ นายธฤต จรุงวัฒน์ อธิบดีกรสารนิเทศ และโฆษณกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่ กรณีที่ A Project of USA For Innovation ได้จัดทำเว็บไซต์ www.thailies.com เพื่อตอบโต้รัฐบาลไทย และกล่าวหาว่า รัฐบาลไทยโกหกใน 10 เรื่องนั้น ขณะนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้ทำการชี้แจง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประกาศใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยาของไทยขึ้นบนเว็บไซต์ www.mfa.go.th ของกระทรวงแล้ว เพื่อให้ผู้ที่สนใจเข้าถึงข้อมูลอีกด้านหนึ่งด้วย นอกจากนี้ เรากำลังพิจารณาว่าจะ ใช้มาตรการอื่นๆ ต่อไป โดยร่วมมือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง “ซึ่งสิทธิในการแสดงความคิดเห็น ควรอยู่ภายใต้ขอบเขตและควบคุมกับจริยธรรม การกล่าวหาแบบนี้ก็บ่งบอกให้เห็นว่าผู้ที่นำเรื่องขึ้น โพสต์บนหน้าเว็บไซต์มีความรับผิดชอบเพียงใด” และกล่าวอีกว่า นายนิติย์ พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้สั่งการให้คอยติดตามสถานการณ์และการเสนอข่าว ของสื่อมวลชนต่างประเทศในเรื่องดังกล่าวอย่างใกล้ชิด และทำการชี้แจงข้อเท็จจริงให้สื่อเหล่านั้น ได้ทราบ โดยเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคมที่ผ่านมากระทรวงได้ส่งจดหมายชี้แจงข้อเท็จจริงไปยัง หนังสือพิมพ์วอลล์สตรีทเจอร์นัล ไฟแนนเชียลไทมส์ และชิคาโกซันไทมส์ และได้สั่งการให้

นางนงนุช เพชรรัตน์ อธิบดีกรมอเมริกา และแปซิฟิกใต้และนายวีรชัย พลาศรัย อธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เดินทางไปยังสหรัฐอเมริกาในช่วงสุดสัปดาห์นี้เพื่อพบกับคณะของ นพ.มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ที่จะเดินทางกลับจาก สวิตเซอร์แลนด์มายังสหรัฐอเมริกาเพื่อเจรจากับทางการสหรัฐอีกครั้ง โดยสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. กำลังประสานงานเรื่องนัดหมายให้กับ นายแพทย์มงคล

และข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน “กต. แดงผ่านเว็บได้มะกัน” เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) ได้ออกแถลงการณ์เรื่อง การประกาศใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตร จุดยืน และข้อเท็จจริงจากกระทรวงการต่างประเทศ” เผยแพร่ทางเว็บไซต์ www.mfa.go.th เพื่อชี้แจง ข้อเท็จจริงประเด็นต่างๆ ที่องค์กร ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ที่มีนายเคน อีเดิ้ลแมน เป็นประธาน บริหารเปิดเว็บไซต์ www.thailies.com กล่าวหาไทย โดยแถลงการณ์ดังกล่าว ยืนยันว่าการ ประกาศใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (ซีแอล) ของไทยดำเนินการเพื่อประโยชน์สำหรับผู้ป่วยที่จะได้ ประโยชน์จากโอกาสในการเข้าถึงยาที่มากขึ้น แต่เรื่องดังกล่าวกลับถูกบิดเบือนเพื่อโยนไปเป็น ประเด็นการเมือง ในแผนการที่มุ่งทำลายชื่อเสียงของประเทศไทย ขณะเดียวกันหลังจาก ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น เปิดเว็บไซต์เพื่อโจมตีประเทศไทย ปรากฏว่าได้เกิดขบวนการจับโกหก ข้อกล่าวอ้างของ ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ขึ้นมากมายในเว็บไซต์ต่างๆ รวมทั้งเว็บบล็อกของนายโรเบิร์ต ไวส์แมน นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิมนุษยชน ในหัวข้อ “การโกหกครั้งใหม่ของนายเคน อีเดิ้ลแมน” รวมทั้งยังระบุว่า สาเหตุที่นายเคน อีเดิ้ลแมน ต้องออกโรงประณามไทยอย่างหนัก เพราะ บริษัท แอบบ๊อต แลบอราตอรี และเมอร์ค เป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของบริษัท เอเดิ้ลแมน บริษัท ประชาสัมพันธ์ของนายเคน อีเดิ้ลแมนนั่นเอง

ประเด็นการนำเสนอข้อมูล/หลักฐานการวิจัยเพื่อลบล้างข้อกล่าวหา

หลังจากนั้นเริ่มมีการออกมาพูดถึงข้อมูลยา โดยนักวิชาการและสถาบันต่างๆ เริ่มจาก ประเด็นข่าว “นักวิชาการได้ข้อมูลยาผิด” นางจิราพร ลิ้มปานานนท์ หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัช ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ข้อมูลที่ลงโฆษณาไม่มีข้อเท็จจริง โดยเฉพาะการอ้างถึง งานวิจัยมหาวิทยาลัยมหิดลที่บอกว่า ยาเอดส์สูตร จีพีโอเวียร์ที่ผลิตโดยองค์การเภสัชกรรม ดื้อยา มากถึงร้อยละ 40-58 นั้น ก็ไม่เป็นความจริง เพราะแม้จะมีอัตราการดื้อยาบ้าง แต่เป็นระดับปกติ ไม่ได้มากอย่างที่รายงาน และที่ผ่านมามีพบที่มากที่สุดจนกว่าใครเป็นผู้ทำวิจัย

ประเด็นข่าว “นักวิชาการยุฟื่องหมิ่นประมาท” รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.จิราพร ลิ้มปานานนท์ อาจารย์ประจำหน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กล่าวว่า สื่อเมืองไทยไม่ควรยอมให้ต่างชาติมาซื้อสื่อมาด่าประเทศของตนเอง ซึ่งตรงนี้จะต้องระมัดระวังกลั่นกรองข้อมูลในโฆษณาให้ดีด้วย อย่าให้อำนาจเงินเข้ามามีอิทธิพล

สามารถซื้อได้ทุกอย่าง เพราะนี่ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของบริษัทล๊อบบี้ยีสต์ที่มีบริษัทยาเป็นลูกค้ารายใหญ่ เมื่อบริษัทยาเดือดร้อนเขาก็จะทำทุกวิถีทางในทุกๆ สื่อ เพื่อสร้างข้อมูลที่บิดเบือนขึ้นมา แคมเปญว่ายาจีพีโอเวียร์เป็นสาเหตุที่ทำให้คนไทยเกือบ 40% ต้อยา ทั้งๆ ที่คนไทยควรจะได้รับยาที่มีปลอดภัย ซึ่งเป็นการด่ากหลายๆ ว่ายาที่เราใช้ไม่ดี นอกจากนี้ประเทศไทยจะชี้แจงต่อสหรัฐฯ แล้วขอเสนอให้องค์การเภสัชกรรมหรือ นพ.มงคล ณ สงขลา ใช้กระบวนการยุติธรรมในการฟ้องยูเอสเอฟออร์ อินโนเวชั่น สฐานหมิ่นประมาทไทย เพื่อให้มีการพิสูจน์ว่าไทยทำถูกต้องตามกฎหมายสากลทุกประการ

ตารางที่ 4.1

แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวก

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2 วันที่ 11 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
1. สธ. ให้บริษัทยาโฆษณา บิดเบือนข้อมูลซีแอล	กรุงเทพธุรกิจ
2. WHO รับรองยาเอดส์ขององค์การเภสัช	กรุงเทพธุรกิจ
3. เตือนสื่ออ่านเนื้อหาก่อนลงโฆษณา	กรุงเทพธุรกิจ
4. บริษัทยาบิดเบือนข้อมูลต้อยา	กรุงเทพธุรกิจ
5. จวกโฆษณาสร้างความแตกแยก	กรุงเทพธุรกิจ
6. บัวแก้วสั่งจับตาสื่อต่างประเทศ	กรุงเทพธุรกิจ
7. กต. แกล้งผ่านเว็บได้มะกัน	มติชน
8. เอ็นจีโอสหรัฐฯผุดเว็บละ "อีเดิ้ลแมน"	มติชน
9. แจงสื่อ ตปท. วอลล์สตรีทฯ ตอบรับ	มติชน
10. ล็อบบี้ยีสต์แสบซื้อโฆษณาสื่อไทย	มติชน
11. นักวิชาการโต้ข้อมูลยาผิด	มติชน
12. ล็อบบี้ยีสต์ ซื้อโฆษณาโจมตี	ผู้จัดการรายวัน
13. นักวิชาการยุฟ้องหมิ่นประมาท	ผู้จัดการรายวัน
14. บัวแก้ว อดเว็บไร้จริยธรรม	ผู้จัดการรายวัน

ประเด็นการเสนอข่าวเชิงลบการผลิตยาจีพีโอเวียร์ ขององค์การเภสัชกรรม

โดยในวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 เช่นเดียวกัน ได้มีการนำเสนอข่าวในเชิงลบ ประเด็นข้อกล่าวหาองค์การเภสัชกรรม โดย องค์การยูเอชเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ได้ซื้อโฆษณาผ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในไทยฉบับหนึ่ง และประเด็นข่าว “ใบสั่งยาผิด สำหรับประเทศไทย” โดยหนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ โดยมีรายละเอียดของข่าว คือ

ระบุว่า ประเทศไทยปฏิเสธเทคโนโลยีการแพทย์ของสหรัฐฯและยุโรปบนประโยชน์ของประชาชนที่ยากจนและเจ็บป่วยของไทย และหลังจากที่ไทยประกาศซื้อแอลต่อยาที่ผลิตของสหรัฐฯและยุโรป หลายกลุ่มในสหรัฐฯได้เรียกร้องให้มีการแข่งกัน และให้สหรัฐฯยกเลิกการให้สิทธิพิเศษทางภาษี (จีเอสพี) กับสินค้าไทย เช่น กุ้ง เครื่องประดับ เลวร้ายกว่านั้น ผู้ป่วยเอดส์โดยส่วนใหญ่ในไทยไม่มีช่องทางเข้าถึงยาที่ดีที่สุดในโลก เพราะรัฐบาลใช้ยาที่ไม่เคยได้รับการรับรองจากองค์การอนามัยโลก นอกจากนี้ จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลเมื่อปี 2548 เห็นว่ายาจีพีโอเวียร์ หรือยาต้านไวรัสเอดส์ที่กอบปี่มารักษาผู้ป่วยนั้น ทำให้ผู้ป่วยดื้อยาร้อยละ 39.6 – 58.0 ถือเป็น 1 ในกรณีที่มีการดื้อยาต้านไวรัสเอดส์ที่เลวร้ายที่สุดในโลก อนึ่ง ก่อนหน้านั้นกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศใช้ซีแอลกับยา 3 ตัว คือเอฟฟาไวเรนซ์ คาเลตต้า และพลาวิคซ์ ซึ่งผลิตโดยบริษัทในสหรัฐฯ แต่ไม่เคยใช้ซีแอลกับยาที่ผลิตจากยุโรป

- การที่ประเทศไทยปฏิเสธเทคโนโลยีด้านยาจากสหรัฐอเมริกาและยุโรปทำให้เกิดความเสียหายต่อคนจนและผู้ป่วยในประเทศ การกระทำนี้ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อการลงทุนและการจ้างงานในประเทศไทยด้วย

- ไทยเป็นเพียงประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ถูกสหรัฐอเมริกาจัดกลุ่มให้เป็นประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ

- ความเชื่อมั่นของนักลงทุนในประเทศไทยลดลงอย่างมาก หลังจากมีการประกาศใช้สิทธิเหนือบัตรยาของบริษัทยาของสหรัฐอเมริกา

- กลุ่มอุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา เรียกร้องให้มีการเก็บภาษีศุลกากร และลดโทษอุตสาหกรรมส่งออกขนาดใหญ่ของไทย เช่น กุ้ง และธัญมณี สิ่งที่ย่ำแย่ไปกว่านั้นก็คือการกระทำนี้ก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้ป่วย

- ผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทยจะไม่มีโอกาสเข้าถึงยาที่ดีที่สุดในโลก

- เพื่อเป็นการทดแทน รัฐบาลไทยจะจัดหายาที่ผลิตในประเทศโดยองค์การเภสัชกรรม แต่องค์การอนามัยโลกยังไม่ได้เห็นชอบให้ใช้ยานี้

จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลในปี พ.ศ. 2548 พบว่ายาอีโวอาร์ ซึ่งองค์การเภสัชกรรมผลิตเลียนแบบยารักษาเอชไอวี ทำให้เกิดการต้านยาถึง 39.6 – 58% (จากการศึกษา

ผู้ป่วยจำนวน 300 คน) ผลการศึกษานี้อาจจะแสดงให้เห็นว่า ยาดังกล่าวก่อให้เกิดการต้านยา
รักษาเอชไอวีในระดับที่สูงที่สุดในโลก ประชาชนในประเทศไทยสมควรได้รับยาที่ปลอดภัยและ
นโยบายด้านการสาธารณสุขที่ดีกว่านี้จากผู้นำประเทศ

ตารางที่ 4.2
แสดงการนำเสนอข่าวเชิงลบ

การนำเสนอข่าวเชิงลบสัปดาห์ที่ 2 เดือนพฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
“ใบสั่งยาผิด สำหรับประเทศไทย”	โพสต์ทูเดย์

ประเด็นการนำเสนอข้อมูล/หลักฐานการวิจัยเพื่อลบล้างข้อกล่าวหา

ต่อมาในวันที่ 12 พฤษภาคม 2550 ได้มีการออกมาให้ข้อมูลจากนักวิชาการ ผู้นำ
องค์กรต่างๆ เพื่อตอบโต้ข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมากขึ้น โดยมีการแถลงข่าวและนำข้อมูล
ที่เป็นหลักฐานจากสถาบันต่างๆ ที่ถูกกล่าวอ้างจากกลุ่มยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน โดยมีการ
นำเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
รายวัน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์มติชน สรุปประเด็นข่าว
และรายละเอียดดังนี้

ประเด็นข่าว ประกอบด้วย “3 สถาบันเปิดวิจัย ตี๋ยาเอดส์ ได้ ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน
ปิด” การประกาศบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (Compulsory Licensing) หรือ ซีแอล กับ
“เอฟฟาไวเรนซ์” “คาเลตรา” ยาต้านไวรัสเอชไอวี และ “พลาวิกส์” ยารักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด
เลือด ของกระทรวงสาธารณสุข กลายเป็นประเด็นที่สำคัญ ที่ทำให้ไทยถูกสำนักผู้แทนการค้า
สหรัฐ (USTR) ปรับบัญชีประเทศไทยเป็นประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (PWL) ในเรื่องการ
ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา จากที่เคยอยู่ในการจับตามอง (WL) นอกจากนี้ยังรวมถึงการประกาศ
สงครามข้อมูลข่าวสาร ระหว่างบริษัทยาและกระทรวงสาธารณสุขกลุ่มเครือข่ายผู้ติดเชื้อ
นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน ประเด็นที่สำคัญที่สุด USA for Innovation ลงโฆษณาในสื่อไทย
โดยออกมาระบุถึงปัญหาคุณภาพยาจีพีโอวีเออร์ ที่ผลิตโดยองค์การเภสัชกรรมของไทยไม่ได้
มาตรฐานและตี้อย่างถึง 39.6-58% จนทำให้ผู้ป่วยของไทยไม่สามารถเข้าถึงยาที่ดีที่สุดในโลกได้

รองศาสตราจารย์ ดร. วสันต์ จันทราพิศย์ หัวหน้าหน่วยไวรัสวิทยาและจุลชีววิทยา โมเลกุล โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า งานวิจัยที่ถูกกล่าวอ้างจาก USA for Innovation เป็นการเฝ้าระวังการดื้อยาในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี โดยเก็บข้อมูลต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2543 จนถึง 2550 โดยใช้วิธีชีววิทยาโมเลกุลเพื่อแยกดูว่าผู้ป่วยดื้อยาอะไรบ้างซึ่งตัวอย่างเลือดของผู้ติดเชื้อจะถูกส่งมาโดยแพทย์ทั่วประเทศมายังโรงพยาบาลรามาธิบดีซึ่งเป็นหนึ่งในศูนย์กลางห้องปฏิบัติการตรวจการดื้อยาทั้งนี้ปัจจุบันการให้ยาต้านไวรัสเอ็ดส์ให้ผลดีมาก ทำให้ผู้ป่วยมีชีวิตยาวนานขึ้น ดังนั้นตั้งแต่ปี 2543 จนถึงปัจจุบันการตรวจจะมีทั้งผู้ป่วยเก่าและผู้ป่วยรายใหม่ คิดเป็นอัตรา 50 : 50 ส่งผลให้อัตราการดื้อยาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

การจะสรุปว่าจีพีไอเวียร์มีการดื้อยามากนั้นก็ไม่ตรงความจริงเพราะในปี 2543 นั้นไทยเรายังไม่มีการผลิตยาต้านไวรัสสูตรจีพีไอเวียร์ขึ้น แต่เป็นการกินยาสูตรเอซาดที่ที่แยกเป็นสามเม็ด และมีอัตราการดื้อยาที่สูงมาก คือ 50-60% ต่อมาเพื่อให้ผู้ติดเชื้อสามารถกินยาได้สะดวกทางองค์การเภสัชกรรมจึงนำยาทั้งหมดรวมเป็นเม็ดเดียว ยาสูตรจีพีไอเวียร์จึงเพิ่งมีการนำมาใช้กับผู้ติดเชื้อในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น ถือเป็นารับช่วงต่อจากการใช้ยาสูตรเอซาดที่ โดยผลผลิตตามหลังการใช้ยาจีพีไอเวียร์จนถึงปัจจุบัน พบว่ามีอัตราการดื้อยาที่ลดลงปัจจุบันเหลืออยู่เพียง 30 % เท่านั้น

ในขณะที่นายแพทย์สมบัติ แทนประเสริฐคุณ ผู้อำนวยการสำนักโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุมโรค กล่าวว่า ปัญหาเชื้อดื้อยาของผู้ติดเชื้อในความจริงเป็นปัญหาที่รับทราบในวงการแพทย์มานานแล้ว เพราะการรักษาโรคติดเชื้อทั่วไปจะเกิดปัญหาดื้อยาประจำ โดยยาจีพีไอเวียร์ ทางกรมควบคุมโรคได้ร่วมมือกับ ศูนย์ความร่วมมือไทยสหรัฐอเมริกา ด้านสาธารณสุขศึกษาภาวะดื้อยาหลังให้ยาจีพีไอเวียร์ที่โรงพยาบาลจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี 2548 จำนวน 1 ในกลุ่มผู้ติดเชื้อ 200 ราย โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ติดเชื้อได้รับยาจีพีไอเวียร์ 6 เดือนแรก มีอัตราการดื้อยา 4.9 เปอร์เซ็นต์ ผู้ติดเชื้อที่รักษานาน 6-12 เดือน อัตราการดื้อยา 7.1 เปอร์เซ็นต์ กลุ่มผู้ติดเชื้อที่ใช้ยา 12-24 เดือนอัตราการดื้อยา 8.2 เปอร์เซ็นต์ และหากใช้นานกว่า 24 เดือนอัตราการดื้อยาเพียง 14.6 เปอร์เซ็นต์ซึ่งไม่ได้สูงมาก การดื้อยาที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นที่ประสิทธิผลของยาต้านไวรัส แต่ขึ้นอยู่กับวิธีการกินยาอย่างต่อเนื่องของผู้ป่วยด้วย

และจากการวิจัยนี้พบว่า อัตราการกินยาสม่ำเสมอของผู้ติดเชื้อของไทย มีอัตราที่สูงมาก จากการดูแลของแพทย์ เครือข่าย ทำให้อัตราการดื้อยาของกลุ่มศึกษาอยู่ในระดับที่ต่ำ ทั้งนี้ในต่างประเทศเคยมีการศึกษาอัตราการดื้อยาเนวิราปีน ซึ่งเป็นยาดัวหนึ่งที่ประกอบในยาจีพีไอเวียร์ พบว่า เพียง 1-2 ปี ผู้ติดเชื้อมีอัตราการดื้อยาสูงถึง 20% ถือว่าการใช้ยาจีพีไอเวียร์ มีอัตราการดื้อยาที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจอย่างไรก็ตามยอมรับว่า มีผู้ติดเชื้อบางกลุ่มที่รับยาจีพีไอเวียร์

แล้วไม่สามารถควบคุมไวรัสหรือตอบสนองต่อยาได้ไม่ดี โดยเป็นกลุ่มผู้ติดเชื้อที่ป่วยอยู่ในระดับรุนแรงแล้วจำเป็นต้องได้รับยาต้านไวรัสในสูตรอื่นแทน

ขณะที่ เกสซ์กรหญิงอัจฉรา เอกแสงศรี รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาองค์การเภสัชกรรม กล่าวชี้แจงข้อกล่าวหาการผลิตยาจีพีโอเวียร์ขององค์การเภสัชกรรมไม่ได้มาตรฐาน ว่าปกติการพัฒนาขายออกมาใช้ ต้องมีการศึกษาเภสัชชีวสมมูลเพื่อให้ได้ยาที่มีประสิทธิภาพเท่ายาต้นแบบ โดยยาจีพีโอเวียร์ที่ต้องนำไปใช้ในวงกว้างกับผู้ป่วย จึงได้มีการศึกษาทดลองทางคลินิกควบคุม โดย นพ.ถนอมศักดิ์ เอนกถนนวนนท์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ตั้งแต่ปี 2545 ที่เริ่มใช้ยาต้านไวรัสสูตรนี้ซึ่งผลการศึกษาในผู้ป่วย 100 ราย แบ่งเป็นการศึกษา 2 ช่วงเวลา คือ หลังให้ยากับผู้ติดเชื้อ 52 สัปดาห์ ปรากฏว่าสามารถลดปริมาณไวรัสเอชไอวีจนไม่สามารถตรวจพบเชื้อได้ และเมื่อติดตามตรวจช่วง 72 สัปดาห์พบว่า สามารถควบคุมไวรัสเอชไอวีไม่ให้มีการแบ่งตัวได้ถึง 98% และเมื่อดูอาการข้างเคียงเพียงแค่ 20% เท่ากับการรายงานผลข้างเคียงการใช้ยาต้านไวรัสเอชไอวีในต่างประเทศ เรียกว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจรวมทั้งอัตราการดื้อยาลดลง เพราะสาเหตุการรวมตัวยา 3 ชนิดในกลุ่มยาต้านไวรัสเอชไอวีเพื่อให้ผู้ติดเชื้อกินยาได้สม่ำเสมอมากขึ้นทำให้การดื้อยาจีพีโอเวียร์จึงอยู่ในอัตราที่ต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับยาต้านไวรัสชนิดอื่นๆ

น.พ.วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานบอร์ดองค์การเภสัชกรรม (องค์การเภสัชกรรม) กล่าวว่า ตัวเลขอัตราการดื้อยาจีพีโอเวียร์ที่ทางยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน ระบุที่ 39.6% และ 58% จึงเป็นเพียงการจับแพะชนแกะ คือเอาตัวเลขกลุ่มตัวอย่างของผู้ติดเชื้อที่สงสัยว่าเกิดการดื้อยา มาตีขลุมว่าเป็นจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมด ซึ่งอาจเกิดจากความไม่รู้ ข้อมูลผิดพลาดหรืออาจเกิดจากจงใจบิดเบือนข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง นอกจากนี้ในส่วนของผู้ติดเชื้อเอดส์ที่ได้รับยาดังกล่าวก็ยังยืนยันเช่นกันว่าอัตราการดื้อยาของจีพีโอเวียร์ไม่มากอย่างที่ถูกกล่าวหา

นายนิมิต เทียนอุดม ผู้อำนวยการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์ กล่าวว่า การที่จีพีโอเวียร์ไม่ผ่านเกณฑ์จีเอ็มพีองค์การอนามัยโลก ไม่ได้หมายความว่า เป็นเพราะว่ายาไม่มีประสิทธิภาพ แต่เป็นเพราะโรงงานผลิตและที่ตั้งซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุง ดังนั้นต้องแยกประเด็นออกจากกัน และที่ผ่านมายาจีพีโอเวียร์ยังได้รับการยอมรับผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และการทดลองทางคลินิกที่ได้ผลเทียบเท่ายาต้นตำรับและยังมีอัตราการดื้อยาของผู้ติดเชื้อน้อย

ด้านนางสาวสารี อ๋องสมหวัง ผู้จัดการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค กล่าวว่า ยาต้านไวรัสจีพีโอเวียร์ ที่องค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ผลิตนั้นในความเป็นจริงสามารถทำให้ยาต้านไวรัสเอดส์มีราคาถูกลง และมีจำนวนผู้ติดเชื้อสามารถเข้าถึงยาเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่มีผู้ติดเชื้อในประเทศเพียง 5% เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงยาได้ แต่เมื่อ องค์การเภสัชกรรมผลิตยาตัวนี้ออกมาแล้วทำให้ผู้ติดเชื้อกว่า

แสนรายได้รับยาอย่างทั่วถึง และสามารถประกาศให้ยาต้านไวรัสแก่ผู้ติดเชื้อ ทุกรายแม้แต่ องค์การอนามัยโลกกองทุนเอดส์ยังให้การยอมรับ อีกทั้งการผลิตยาขององค์การเภสัชกรรม จะต้องมีการควบคุมในเรื่องคุณภาพทำให้ผู้ติดเชื้อเหล่านี้มีชีวิตที่ยืนยาวและสามารถใช้ชีวิตได้ อย่างปกติ

ประเด็นการยื่นฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น

ในวันเดียวกันนั้น ได้มีการนำเสนอข่าวการออกมาให้ข้อมูลตอบโต้ข้อกล่าวหาของกลุ่ม ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น มีการนำเสนอข่าวถึงประเด็นข้อเท็จจริงของข้อมูลเพื่อแก้ข้อกล่าวหา โดย เป็นการนำเสนอถึงประเด็นที่องค์การเภสัชกรรม จะทำการยื่นฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น มาก ยิ่งขึ้น ประกอบด้วย “สธ. เตรียมฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น ตอบโต้บิดเบือนข้อมูลดื้อยาเอดส์” และประเด็นข่าว “หมอวิชัย เตรียมใช้มาตรการทางกฎหมาย โต้ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น หลัง บิดเบือนข้อมูลทำให้เกิดความเสียหาย ระบุเป็นการจงใจเพื่อก่อความเสียหายให้ซีแอลในไทย

ขณะที่คณะแพทยศิริราช รามาธิบดี หอบข้อมูลจีพีไอเวียร์ยืนยันผู้ป่วยดื้อยาในอัตรา ปกติใช้ติดต่อกันมากกว่า 2 ปี พบว่าปัญหาไม่ถึง 15% ขณะที่มิดลชี ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น อ้างข้อมูลไม่ถูกต้องยืนยันข้อมูลจีพีไอเวียร์ดื้อยาไม่มาก” “มิดลชีแจงสหรัฐอ้างข้อมูลผิด” “เตรียม ฟ้องليبปียีสต์แสบ โทกข้อมูลยาเอดส์ไทย” “โต้ยูเอสเอมั่วข่าว ยาต้านเอดส์ไทย อ้างไม่ได้ มาตรฐาน องค์การเภสัชกรรมที่ปลอดภัยชั่วคราว ยันข้อมูล ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น บิดเบือนจับแพะ ชนแกะ” “ฟ้องมะกันโฆษณาบิดเบือน จับแพะชนใส่ร้ายองค์การเภสัชกรรม กล่าวหาไทยผลิตยาไร้ คุณภาพ” “สธ. หาช่องฟ้อง ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น” สรุปเนื้อหาโดยรวมของแต่ละประเด็นข่าวได้ ดังนี้

ตัวเลขผู้ป่วยดื้อยาจีพีไอเวียร์ที่องค์การยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น กล่าวหา นั้นเป็นการ บิดเบือนผลการตรวจ เนื่องจากข้อมูลที่ได้เป็นการตรวจเฉพาะผู้ป่วยที่สงสัยว่าจะดื้อยา จึงทำให้ ตัวเลขสูง ทั้งนี้ผู้ป่วยที่ใช้ยาจีพีไอเวียร์ตามปกติจะไม่มีอาการสงสัยว่าดื้อยาทุกราย เนื่องจากค่า ตรวจแพงมากแพทย์จึงพิจารณาส่งตรวจเฉพาะรายที่รับประทานไประยะหนึ่งแล้วน่าสงสัยว่าจะ ดื้อยา จึงส่งตรวจการนำเสนอตัวเลขที่กล่าวมา จึงเป็นการตีความผิดหรือจงใจทำให้เข้าใจผิดใน ลักษณะของการจับแพะชนแกะโดยแปลเปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมด ซึ่งมีผลการศึกษา ยืนยันชัดเจนซึ่งการพัฒนาายาจีพีไอเวียร์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นกับผู้ใช้ ยาชื่อสามัญที่ผลิตในประเทศได้ทำการศึกษาชีวสมมูล (Bioequivalence Study) เทียบกับยา ต้นแบบที่คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับใน ประเทศ

การที่ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น โจมตียาจีพีโอเวียร์ก็เพื่อเป็นการเปียงเบนประเด็น เพราะไม่สามารถตอบโต้คุณภาพของยาแอฟฟาไวเรนซ์ได้ เนื่องจากองค์การเภสัชกรรม ไม่ได้เป็นผู้ผลิตยาแอฟฟาไวเรนซ์ แต่ได้นำเข้ายาชนิดดังกล่าวมาจากประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นยาที่ได้รับมาตรฐานการผลิต (GMP) จากองค์การอนามัยโลกและได้มีการนำมาขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เรียบร้อยแล้ว การมาโจมตีจีพีโอเวียร์ จึงไม่น่าจะเกี่ยวข้องกัน เลย จึงขอผู้ป่วยเอสไอไทยวางใจยาจีพีโอเวียร์ได้

องค์การเภสัชกรรมเตรียมฟ้องบริษัทยาที่บิดเบือนข้อเท็จจริง ขณะนี้ได้ให้ฝ่ายกฎหมายดูว่าจะดำเนินการอย่างไรได้บ้างกับการให้ข้อมูลที่บิดเบือนดังกล่าว โดยเราไม่ใช่มาตรการรุนแรงในการตอบโต้เพราะรู้ว่าบริษัทยาใช้มาตรการนี้เพื่อก่อกวนการทำซีแอลของไทย เพื่อให้เกิดความไขว้เขว เสียเวลา แต่ทั้งนี้ขอยืนยันว่าเราไม่หวั่นไหว ไม่เล่นตามเกมโดยยังคงมุ่งเพื่อให้ระบบการนำเสนอข่าวหรือฟ้องร้องต่อไป กระบวนการดำเนินการมีตั้งแต่การชี้แจงตอบโต้ การระงับการโฆษณาดังกล่าว การบังคับให้ลงแก้ไขข่าว หรือท้ายสุดคือการฟ้องร้อง อย่างไรก็ตาม ได้เตรียมส่งข้อมูลที่เป็นความจริงให้กับกระทรวงการต่างประเทศในการดำเนินการเผยแพร่ต่อต่างประเทศต่อไป ทั้งนี้การดำเนินการทางกฎหมายเชื่อว่าจะไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากไม่ใช่การดำเนินการระหว่างรัฐ แต่เป็นการดำเนินการระหว่างองค์กรเท่านั้น

ตารางที่ 4.3
แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2 วันที่ 12 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
- 3 สถาบันเปิดวิจัย ตี้อยาเอดส์ ได้ ยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น บิด	กรุงเทพธุรกิจ
- สธ. เตรียมฟ้องยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น ตอบโต้บิดเบือนข้อมูล ตี้อยาเอดส์	กรุงเทพธุรกิจ
- มหิดลชี้แจงสหรัฐฯ อ้างข้อมูลผิด	กรุงเทพธุรกิจ
- เตรียมฟ้องลี้บี้ยีสต์แสบ โทกข์ข้อมูลยาเอดส์ไทย	ผู้จัดการรายวัน
- ได้ยูเอสเอมั่วข่าว ยาต้านเอดส์ไทย อ้างไม่ได้มาตรฐาน องค์การเภสัชกรรมชี้ปลอดภัยชั่วคราว ยันข้อมูล ยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น บิดเบือนจับแพะชนแกะ	เดลินิวส์
- ฟ้องมะกันโฆษณาบิดเบือน จับแพะชนใส่ร้ายองค์การเภสัชกรรม กล่าวหาไทยผลิตยาไร้คุณภาพ	โพสต์ทูเดย์
- สธ. หาช่องฟ้อง ยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น	มติชน

ต่อมาในวันที่ 13 พฤษภาคม 2550 มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะดำเนินการในเรื่องของการทำ CL ต่อไป และจะดำเนินการฟ้องร้ององค์การยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น อย่างถึงที่สุด พร้อมทั้งระบุว่า GPO-VIR ที่ผลิตโดยองค์การเภสัชกรรมมีประสิทธิภาพ โดยลงข่าวในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ เริ่มจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ประเด็นข่าว “อย. ยันยา GPO-VIR มีประสิทธิภาพ” และประเด็นข่าว “แฉัดไม่ชนฝ่า บ. ยาแต่ให้ สธ. เดินหน้าบังคับใช้สิทธิบัตร” จากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ โดยน.พ. ศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

กระทรวงสาธารณสุข ได้ออกมาตอบโต้ข้อมูลขององค์การยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น ที่กล่าวหาว่ายา GPO-VIR ของ อย. ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เชื้อเอดส์ตี้อยานั้นเป็นการบิดเบือน เพราะยาดังกล่าวสามารถใช้รักษาผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวีในประเทศและประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอให้ผู้ป่วยและญาติอย่าได้หลงเชื่อผู้เสียผลประโยชน์ อัตรากาการติดเชื้อของผู้ป่วยโรคเอดส์ในไทยไม่ได้ร้ายแรงขั้นวิกฤต เมื่อเทียบกับหลายประเทศในทวีปอเมริกา ถือว่าไทยประสบ

ความสำเร็จในการสกัดกั้นการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ให้ลดจำนวนลงในเวลาต่อมาแล้ว และเปิดเผยว่า ยา GPO-VIR ขององค์การเภสัชกรรมทั้งสองสูตรตำรับ ได้รับทะเบียนยาจาก อย. เลขที่ 2 A/46 และ 2A2/46 ตั้งแต่ปี 2546 ตามพระราชบัญญัติยา 2510 มาตรา 13 ถึงแม้ องค์การเภสัชกรรมจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องรับทะเบียนยากับ อย. ก็ตาม แต่องค์การเภสัชกรรม ก็ได้ขอขึ้นทะเบียนเช่นเดียวกับบริษัททั่วไป และทำการศึกษาวิจัยชีวสมมูลของยา 2 ตำรับ ดังกล่าวอย่างถูกต้องเทียบกับยาต้นแบบที่คณะเภสัชศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และศึกษาผลการรักษาโดยคณะแพทยศาสตร์รามธิบดี ว่าสามารถใช้เป็นยาต้านไวรัสในผู้ป่วย HIV ในประเทศไทย และประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพดี แม้ในผู้ป่วยโรคเอดส์ ระยะสุดท้าย โดยการศึกษาดังกล่าวมีการตีพิมพ์ในวารสารแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยปีที่ 90 ฉบับที่ 2 ปี 2550 ด้านนายนิมิต กล่าวได้ว่า ได้ทำหนังสือแสดงความเสียใจไปยังบรรณาธิการ หนังสือทั้ง 3 ฉบับ เพราะเราเห็นการลงโฆษณาให้กับยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ไม่เหมาะสมนัก พร้อมทั้งส่งเนื้อหาข้อมูลชี้แจงไปยังหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับด้วย ส่วนมาตรการต่อไปเราได้ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญในการรักษาโรคเอดส์ เช่น สมาคมผู้เชี่ยวชาญโรคเอดส์ออกมาแถลง ยืนยันการรักษาเพราะสิ่งที่ลงโฆษณา ไม่ใช่ข้อเท็จจริง ทำให้ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านไม่สบายใจกับ ข้อความดังกล่าวมากนัก

หนังสือพิมพ์มติชน จากประเด็นข่าว “สธ. ไม่สนลุยทำซีแอลต่อเลี้ยงฟอง ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น” สธ. ยืนยันหน้าทำซีแอลต่อ เชื้อบริษัทยาจะยิ่งโจมตีหนักขึ้น เหตุไทยใช้มาตรการเชิง รุก แจนนานาประเทศไม่ได้จนตรอก แต่มะกันโดยใช้มาตรการเชิงรุก แจนนานาประเทศไม่ได้ จนตรอก แต่มะกันโกยไม่ลืมหูลืมตา หมอวิชัย ยันสัปดาห์หน้าสรุปเอาผิด ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ใสร้อย ไทย ทั้งแพ่ง-อาญา นพ.วิชัย กล่าววว่า

กรณีเว็บไซต์ www.thaimyths.com ที่สนับสนุนโดยองค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ที่มีนายเคน อีเดิ้ลแมน เป็นประธานกรรมการบริหาร ได้ลงข้อความ โฆษณาในสื่อประเทศไทยโจมตีประเทศไทยเกี่ยวกับนโยบายการบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (ซีแอล) ขณะนี้มอบหมายให้นักกฎหมายพิจารณาว่าสามารถ ดำเนินการฟ้องร้องอะไรได้บ้าง โดยจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยมีส่วน เกี่ยวข้องกับ องค์การเภสัชกรรม 2 ประเด็นคือ การผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ จีพีโอ เวียร์ ไม่ได้มาตรฐาน และการจำหน่ายยาของ องค์การเภสัชกรรม ซึ่งสิ่งที่โจมตี องค์การเภสัชกรรม ทั้งสองประเด็นนั้น ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทำซีแอลแต่อย่างใด และตนถือว่าไม่ได้เป็นการติชมการทำงานของ องค์การเภสัชกรรม ด้วยความจริง แต่เป็นการให้ข้อมูลที่ผิดและไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดความเสียหายต่อ องค์การเภสัชกรรม

โดยจะดำเนินการให้ถึงที่สุดทั้งความผิดอาญาและแพ่ง เพราะมีความผิดที่ชัดเจน โดยเฉพาะการละเมิดโจมตีผู้อื่น แต่จะดำเนินการด้วยวิธีใดนั้นขอเวลาในการตัดสินใจ โดยคาดว่าจะได้รับข้อสรุปภายในสัปดาห์หน้า ส่วนจะมีการสั่งปิดหรือบล็อกเว็บไซต์ www.thaimyths.com หรือไม่นั้น ต้องให้เป็นหน้าที่การตรวจสอบของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) ที่จะต้องดำเนินการต่อไป

ตารางที่ 4.4

แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2 วันที่ 13 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
อัย. ยันยา GPO-VIR มีประสิทธิภาพ	กรุงเทพธุรกิจ
แอ๊ดไม่ชนฝา บ. ยาแต่ให้ สธ. เดินหน้าบังคับใช้สิทธิบัตร	โพสต์ทูเดย์
สธ. ไม่สนลู่ยาซีแอลต่อเล็งฟ้อง ยูเอสเอ ฟอรัฯ	มติชน

สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม 2550 (วันที่ 15-21 พฤษภาคม 2550) ได้มีการออกมาแถลงข่าวการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจาก ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น โดยผู้บริหารองค์การเภสัชกรรม และการออกมาสับสนุนการทำ CL ต่อไป ของเภสัชสภา และข่าวการปฏิเสธการอยู่เบื้องหลังการใช้สื่อโจมตีการทำ CL ของรัฐบาลสหรัฐ โดยในวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์นำเสนอข่าว “องค์การเภสัชกรรมลุยแจ้งความมะกัน-นายหน้าร่วมโฆษณาเท็จจริง ฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น กล่าวเท็จไทยซีแอล” นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานองค์การเภสัชกรรม (องค์การเภสัชกรรม) เปิดเผยว่า องค์การเภสัชกรรม ได้มอบให้นิติกรไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ สน.พญาไท เมื่อเย็นวันที่ 15 พฤษภาคม เพื่อให้ดำเนินคดีกับองค์กร ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น และผู้จัดการให้มีการโฆษณา ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายกับแก่องค์การเภสัชกรรมในไทย ทั้งนี้ องค์การเภสัชกรรมมิได้มีเจตนาที่จะดำเนินคดีกับสื่อมวลชนที่ลงโฆษณา แต่มุ่งหมายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ป็นนายหน้าให้บริษัทดังกล่าว ซึ่งหลังจากนี้คงมีการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องไปให้ปากคำเพื่อที่จะได้พิสูจน์ว่า คำกล่าวหาขององค์กรดังกล่าวเป็นเท็จ ขณะนี้กำลังให้ฝ่ายกฎหมายดำเนินการประมาณค่าความเสียหายที่องค์การเภสัชกรรม ได้รับจากการที่ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น

ลงโฆษณาโจมตีในสื่อไทยที่ระบุว่า องค์การเภสัชกรรมผลิตยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวีย ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะมีความเสียหายมากน้อยเพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาฟ้องร้อง

ต่อมาในวันที่ 17 พฤษภาคม 2550 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน นำเสนอข่าว “เภสัชฯ 12 สถาบันหนุนซีแอล” โดยคุณาจารย์และนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์จาก 12 สถาบันออกแถลงการณ์สนับสนุนมาตรการใช้ซีแอลของไทย เพราะถือเป็นมาตรการที่ถูกต้องตามมาตรา 51 ของ พ.ร.บ. สิทธิบัตรและข้อตกลงทริปส์ นอกจากนี้ การกระทำดังกล่าวก็ทำให้คนไทยที่จำเป็นมีโอกาสเข้าถึงยาได้มากขึ้น และส่งเสริมระบบสุขภาพคนไทยให้ยั่งยืน ขณะเดียวกันที่ประณามการบิดเบือนข้อมูลทางวิชาการ ที่กล่าวหาว่า องค์การเภสัชกรรม ผลิตยาไม่ได้มาตรฐานและการทำซีแอลไม่โปร่งใสว่าเป็นการกระทำที่ไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงและมนุษยธรรม ทั้งนี้มีสถาบันร่วมลงชื่อในแถลงการณ์ดังกล่าว เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรังสิต ฯลฯ

ภายในวันเดียวกันหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ได้นำเสนอข่าว สหรัฐปฏิเสธสมรภูมิบริษัทยาทูตสหรัฐยันไม่ได้อยู่เบื้องหลังโฆษณาถล่มไทย แต่ยอมรับลอบบีเป็นเรื่องปกติ อ้างขึ้นบัญชีดำไทยไม่เกี่ยวข้องกับถูกทำซีแอล นายวัชระ พรธมนเสษฐ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารต่างประเทศ สนช. กล่าวว่า นายรالف แอล บอยซ์ เอกอัครราชทูตสหรัฐประจำประเทศไทยเข้าหารือเรื่องความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐ ตามคำเชิญของคณะกรรมการอาหาร โดยยืนยันว่าทางสหรัฐไม่เคยทราบเรื่องและไม่ได้อยู่เบื้องหลังองค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่นที่ซื้อโฆษณาสื่อไทย โจมตี ที่ไทยบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตร (ซีแอล) เพราะเป็นเรื่องระหว่างบริษัทยากับกระทรวงสาธารณสุขของไทย

และมีการนำเสนอข่าวในเชิงลบ โดยหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ 17 พฤษภาคม 2550 ได้นำเสนอข่าวการออกมาตอบโต้ว่า ด้านเว็บไซต์ขององค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 7 กล่าวว่า ก่อนประกาศบังคับใช้ซีแอลไทยไม่เคยเปิดเจรจากับบริษัทรายใดหรือแม้แต่จะแจ้งให้ทราบ การเคลื่อนไหวอย่างแข็งกร้าวของไทย ได้สร้างความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและผู้ผลิตยามากขึ้น และยังคงตอบโต้แถลงการณ์ของกระทรวงสาธารณสุขว่า ไทยจริงจังสนับสนุนให้ประเทศอื่นข้ามขั้นตอนการเจรจากับบริษัทยา ก่อนการทำซีแอล และให้เดินหน้าประกาศใช้ซีแอลทันที เพราะการเจรจากับเจ้าของสิทธิบัตรก่อนใช้ซีแอล ไม่ใช่วิธีที่ได้ผล และยังยืดเวลาให้ผู้ป่วยจะได้เข้าถึงยาออกไปอีก การเจรจาใดๆ จะสำเร็จลุล่วงและได้ผลก็ต่อเมื่อได้มีการประกาศใช้ซีแอลไปแล้วเท่านั้น บุคคลใดก็ตามที่เรียกร้องให้มีการเจรจาก่อนใช้ซีแอลควรตระหนักถึงความจริงข้อนี้ด้วย

ประเด็นข่าวความคืบหน้าการยื่นฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น ขององค์การเภสัชกรรม
วันที่ 18 พฤษภาคม 2550 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน และหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ได้นำเสนอข่าวความคืบหน้าการยื่นฟ้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น ขององค์การเภสัชกรรม โดยมีประเด็นข่าวว่า “เตรียมฟ้องแพ่งล๊อบบี้ยีสต์ CL องค์การเภสัชกรรม นัดถกบอร์ดใหญ่ 25 พฤษภาคม นี้ และ “องค์การเภสัชกรรมฟ้องแพ่งดัดหลังลิ่วล้อยักษ์ยา โฟสต์ทูเดย์” รายละเอียดโดยสรุป นพ. วิชัย โค้วฒน ประธานคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้สิทธิตามสิทธิบัตรโดยรัฐ และในฐานะประธาน (องค์การเภสัชกรรม) กล่าวว่า ขณะนี้เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายของ (องค์การเภสัชกรรม) กำลังเตรียมข้อมูลให้พร้อมสำหรับการฟ้องร้องยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่นทางแพ่ง โดยจะเร่งพิจารณาค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นภายหลังมีการลงโฆษณาโจมตีในสื่อไทย ว่าเกิดความเสียหายมากน้อยเพียงใด โดยคำนวณจากความเชื่อมั่นของแพทย์กับยา องค์การเภสัชกรรม ด้วย การฟ้องร้องทางแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นครั้งนี้จะมีการนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของ องค์การเภสัชกรรม 25 พฤษภาคม นี้

ตารางที่ 4.5

แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 3

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 3 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
- สภาหอฯ-เภสัช12ม.หนุนCL	ผู้จัดการรายวัน
- เภสัชฯ 12 สถาบันหนุนซีแอล	ผู้จัดการรายวัน
- เตรียมฟ้องแพ่งล๊อบบี้ยีสต์ CL องค์การเภสัชกรรม นัดถกบอร์ดใหญ่ 25 พฤษภาคม นี้	ผู้จัดการรายวัน
- องค์การเภสัชกรรมลุยแจ้งความมะกัน-นายหน้าร่วมโฆษณาเท็จ ฟ้อง ยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น กล่าวเท็จไทยซีแอล	โพสต์ทูเดย์
- สหรัฐปฏิบัติเสถสมัฐบริษัทยา	โพสต์ทูเดย์
- องค์การเภสัชกรรมฟ้องแพ่งดัดหลังลิ่วล้อยักษ์ยา	โพสต์ทูเดย์

ตารางที่ 4.6
แสดงการนำเสนอข่าวเชิงลบสัปดาห์ที่ 3

การนำเสนอข่าวเชิงลบสัปดาห์ที่ 3 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
- สหรัฐปฏิเสธรัฐบริษัทยา แกลงการณธ์ ฉบับที่ 7	โพสต์ทูเดย์

สัปดาห์ที่ 4 ของเดือนพฤษภาคม 2550 (วันที่ 22-26 พฤษภาคม 2550) ได้มีการนำเสนอข่าวสรุปสถานการณ์ และข้อเท็จจริงที่องค์กรที่เรียกตัวเองว่ายูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน (USA for Innovation) ออกมาเคลื่อนไหวโจมตีประเทศไทยอย่างรุนแรง รวมทั้งโจมตีองค์การเภสัชกรรม เรื่องการผลิตยาจีพีโอเวียร์ไม่ได้มาตรฐาน และทำให้เกิดการดื้อยาสูงที่สุดในโลก โดยในวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ นำเสนอข่าวการกล่าวเท็จของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน ในประเด็นข่าว “มูสาวาทของยูเอสเอฟอร์อินโนเวชัน” หลังจากที่ ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน ได้ออกมาเคลื่อนไหวโจมตีประเทศไทยอย่างรุนแรง ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนเมษายนต่อเนื่องมาถึงเดือนพฤษภาคม นำยีนดีที่กระทรวงสาธารณสุขได้ออกมาชี้แจงตอบโต้ พร้อมนำหลักฐานมากมายมาแสดง สรุปได้ว่ายาจีพีโอเวียร์มีคุณภาพได้มาตรฐาน และไม่ได้ดื้อยามากมายตามที่ถูกกล่าวหา ตรงกันข้ามอัตราการดื้อยานี้ในไทยถือว่าค่อนข้างต่ำ ตัวเลขที่ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน นำมาเสนอเป็นการมั่วฉิม

จากการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและข้อมูลต่างๆ ยืนยันได้ว่า ยาจีพีโอเวียร์มีคุณภาพได้มาตรฐานและดื้อยาค่อนข้างต่ำจริง และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชน ได้นำเสนอข่าว องค์การเภสัชกรรม ฟ้อง “ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชัน” องค์การเภสัชกรรม ฟ้องแพ่ง “อินโนเวชัน” พันล้าน องค์การเภสัชกรรมไล่ฟ้อง “ยูเอสเอฯ” พันล้านทำประช.ไม่มั่นใจผลิตภัณท์ยา หลังจากรวบรวมหลักฐานแล้ว องค์การเภสัชกรรม ฟ้องเรียกค่าเสียหาย USA for Innovation 1,000 ล้านบาท แจงเพื่อปกป้องชื่อเสียง-บิดเบือนข้อมูลซีแอลเรียกความเชื่อมั่น การผลิตยาของไทย โดยจะดำเนินการภายใน 1 ปี ค่าเสียหายดังกล่าวคำนวณจากโฆษณาที่ทำให้ผู้บริโภคสูญเสียความเชื่อมั่นในการผลิตยาของ องค์การเภสัชกรรม ซึ่งเปรียบเทียบกับตัวเลขยอดขายของ องค์การเภสัชกรรม ทั้งในและต่างประเทศที่มีประมาณ 5,000 ล้านบาทต่อปี

ตารางที่ 4.7
แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 4

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 4 เดือน พฤษภาคม 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
- องค์การเภสัชกรรม ฟ้อง “ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น”	กรุงเทพธุรกิจ
- มุสาวาทของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น	โพสต์ทูเดย์
- องค์การเภสัชกรรม ฟ้องแพ่ง “อินโนเวชั่น” พันล้าน	เดลินิวส์
- องค์การเภสัชกรรมไล่ฟ้อง “ยูเอสเอฯ” พันล้าน ทำ ปชช. ไม่มั่นใจผลิตภันฑ์ยา	มติชน

ในสัปดาห์ที่ 1 ของเดือนมิถุนายน 2550 ยังไม่มีการนำเสนอข่าวกวามคืบหน้าการยื่นฟ้อง องค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น (USA for Innovation) แต่จะเป็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการดำเนินการทำ CL ของไทยอย่างต่อเนื่อง

เริ่มมีข่าวความคืบหน้าการฟ้องร้อง องค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน มิถุนายน 2550 ในหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ โดยหนังสือพิมพ์มติชน ลงข่าววันที่ 8 มิ.ย.50 ในประเด็นข่าว สธ.เล็งขึ้นทะเบียนยา “พลาวิกซ์-อลูเวีย” ซึ่งจากอินเดียหลังถก “แอ็บบอตฯ” เหลว นพ.วิชัย กล่าวถึงการฟ้องร้องทางแพ่งองค์การยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น (USA for Innovation) ในกรณี ที่ลงโฆษณาสื่อในไทยหลายฉบับ ว่า องค์การเภสัชกรรมผลิตยาไม่ได้มาตรฐานและยาจีพีโอเวียร์เป็นยาที่ทำให้เกิดการตี้อย่างจำนวนมาก ว่าขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจสอบทางอาญา แต่การประสานงานกับสถานทูตไทยในสหรัฐทราบว่าเป็นองค์กรไม่มีตัวตน มีแต่การเช่าผู้ปลน. ส่วนเว็บไซต์เป็นเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลด้านเดียว

หนังสือพิมพ์ โพสต์ทูเดย์ ลงข่าววันที่ 12 มิถุนายน 2550 ในประเด็นข่าว มุสาวาทของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น (2) โพสต์ทูเดย์ ช้อกกล่าวหาต่างๆ ของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น ปรากฏว่ามีองค์กรเอกชนชื่อ เคอีไอ (KEI: Knowledge Ecologe Intermationl) องค์กรจัดการความรู้สากลเพื่อสมดุลของโลก คำชี้แจงของเคอีไอมีเนื้อหาดังนี้ ยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น: ผิดชัดเจน (USA for Innovation: Patently wrong) 10 เรื่องโกหก กับ 10 เรื่องจริงเกี่ยวกับการบังคับใช้สิทธิของประเทศไทย ข้อโต้แย้งของเคอีไอ ทำให้ช้อกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องการสาธารณสุข 10 ข้อ ของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น กลายเป็นมุสาวาทไปโดยสิ้นเชิง

และหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน ลงข่าวในวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ในประเด็นข่าว NGO มะกันแอสหรัฐสุดแสบ ซึ่ปากดำไทยแต่ใช้ CL เองเพียบ ผู้จัดการรายวัน แฉความจริง สหรัฐฯ “ปากว่าตาขยิบ” บังคับใช้สิทธิซีแอลยา “เอฟฟาไวเรนซ์” ตัวเดียวกับที่ไทยบังคับใช้สิทธิ นำเข้าจากอินเดีย ขณะที่ผลประโยชน์บริษัทยักษ์ใหญ่สูญเสียรายได้ในสหรัฐอเมริกามากกว่าในไทย 50 เท่า แผลงสหรัฐฯ ทำได้ แต่ไทยทำเป็นเรื่องผิด พันธงกั้ว องค์การเภสัชกรรม ผลิตยาได้เอง ไม่ต้องพึ่งบริษัทยาข้ามชาติ แถมส่งออกในภูมิภาค เสียตลาดใหญ่ในเอเชีย

ตารางที่ 4.8

แสดงการนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2 เดือนมิถุนายน 2550

การนำเสนอข่าวเชิงบวกสัปดาห์ที่ 2 เดือน มิถุนายน 2550	
ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (หนังสือพิมพ์)
- สธ.เล็งขึ้นทะเบียนยา“พลาวิกซ์-อลูเวีย” ซึ่จากอินเดียหลังตก “แอ็บบอตต” เหลว	มติชน
- มุสาวาทของยูเอสเอ ฟอร์ อินโนเวชั่น (2)	โพสต์ทูเดย์
- NGO มะกันแอสหรัฐสุดแสบ ซึ่ปากดำไทยแต่ใช้ CL เอง เพียบ	ผู้จัดการรายวัน

ตารางที่ 4.9

สรุปจำนวนการเสนอข่าวเชิงบวกการผลิตยาจีพีโอวีเออร์ ขององค์การเภสัชกรรม
ในคอลัมน์ข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ (พฤษภาคม – มิถุนายน 2550)

ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (จำนวน)	หนังสือพิมพ์
ชี้แจงเหตุผลการถูกโจมตีด้วยสื่อ	7	
1. สธ. ให้บริษัทยาโฆษณา ปิดเป็นข้อมูลซีแอล		กรุงเทพธุรกิจ
2. บัวแก้วสั่งจับตาสื่อต่างประเทศ		กรุงเทพธุรกิจ
3. กต. แถลงผ่านเว็บได้มะกัน		มติชน
4. แจงสื่อ ตปท. วอลล์สตรีทฯ ตอบรับ		มติชน
5. ล็อบบี้ยีสต์แสบซื้อโฆษณาสื่อไทย		มติชน
6. ล็อบบี้ยีสต์ซื้อโฆษณาโจมตี		ผู้จัดการรายวัน
7. บัวแก้ว อดเว็บไร้จริยธรรม		ผู้จัดการรายวัน
เรียกร้องให้สื่อมวลชนทบทวนเนื้อหา ก่อนนำเสนอข่าว	2	
1. เตือนสื่ออ่านเนื้อหา ก่อนลงโฆษณา		กรุงเทพธุรกิจ
2. จากโฆษณาสร้างความแตกแยก		กรุงเทพธุรกิจ
นำเสนอข้อมูล/หลักฐานการวิจัยเพื่อปลงล้างข้อกล่าวหา	13	
1. WHO รับรองยาเอดส์ขององค์การเภสัช		กรุงเทพธุรกิจ
2. บริษัทยาปิดเป็นข้อมูลตัวยา		กรุงเทพธุรกิจ
3. เอ็นจีโอสหรัฐผู้ดูเว็บจะ “อึดี้แมน”		มติชน
4. นักวิชาการได้ข้อมูลยาผิด		มติชน
5. 3 สถาบันเปิดวิจัย ตัวยาเอดส์ ได้ ยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น ปิด		กรุงเทพธุรกิจ
6. มหิดลชี้แจงสหรัฐอ้างข้อมูลผิด		กรุงเทพธุรกิจ
7. ได้ยูเอสเอมั่วข่าว ยาต้านเอดส์ไทย อ้างไม่ได้มาตรฐาน องค์การเภสัชกรรมที่ปลอดภัยชั่วคราว ยันข้อมูล ยูเอสเอ เฟอร์ อินโนเวชั่น ปิดเป็นฉบับแพะชนแกะ		เดลินิวส์
8. อย. ยันยา GPO-VIR มีประสิทธิภาพ		กรุงเทพธุรกิจ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (จำนวน)	หนังสือพิมพ์
9. สภาหอฯ-เกสซ์ 12 ม.หนูน CL 10. เกสซ์ฯ 12 สถาบันหนูนซีแอล 11. มุสวาทของยูเอสเอฟอริอินโนเวชั่น 12. มุสวาทของยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น (2) 13. NGO มะกันแฉสหรัฐสุดแสบ ซี้ปากดำไทยแต่ใช้ CL เอง เพียบ		ผู้จัดการรายวัน ผู้จัดการรายวัน โพสต์ทูเดย์ โพสต์ทูเดย์ ผู้จัดการรายวัน
การยื่นฟ้องยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น 1. นักวิชาการยูฟองหมื่นประมาท 2. สธ. เตรียมฟ้องยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น ตอบโต้บิดเบือน ข้อมูล ด้อยยา เอดส์ 3. เตรียมฟ้องليبปีสต์แสบ โททกข้อมูลยาเอดส์ไทย 4. ฟ้องมะกันโฆษณาบิดเบือน จับแพะชนใส่ร้ายองค์การ เกสซ์กรรม กล่าวหาไทยผลิตยาไร้คุณภาพ 5. สธ. หาช่องฟ้อง ยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น 6. สธ. ไม่สนลยุททำซีแอลต่อเล็งฟ้อง ยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น 7. เตรียมฟ้องแพ่งليبปีสต์ CL องค์การเกสซ์กรรม นัด ฎกบอร์ตใหญ่ 25 พฤษภาคม นี้ 8. องค์การเกสซ์กรรมลุยแจ้งความมะกัน-นายหน้าร่วม โฆษณาเท็จ ฟ้อง ยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น กล่าวเท็จไทย ซีแอล 9. องค์การเกสซ์กรรมฟ้องแพ่งดัดหลังลิวัลย์กษียา 10. องค์การเกสซ์กรรม ฟ้อง “ยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น” 11. องค์การเกสซ์กรรม ฟ้องแพ่ง “อินโนเวชั่น” พันล้าน 12. องค์การเกสซ์กรรมไล่ฟ้อง “ยูเอสเอ ฟอริ อินโนเวชั่น” พันล้าน ทำ ปชช. ไม่มั่นใจผลิตภัณฑ์ยา 13. สธ. เล็งขึ้นทะเบียนยา “พลาวิกซ์-อลูเวีย” ซึ่จากอินเดีย หลังตก “แอ็บบอตฯ” เหลว	13	ผู้จัดการรายวัน กรุงเทพธุรกิจ ผู้จัดการรายวัน โพสต์ทูเดย์ มติชน มติชน ผู้จัดการรายวัน โพสต์ทูเดย์ โพสต์ทูเดย์ กรุงเทพธุรกิจ เดลินิวส์ มติชน มติชน

ตารางที่ 4.10

สรุปจำนวนการเสนอข่าวเชิงลบการผลิตยาจีพีโอเวียร์ ขององค์การเภสัชกรรม
ในคอลัมน์ข่าว ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ (พฤษภาคม – มิถุนายน 2550)

ประเด็นข่าว	คอลัมน์ต่างๆ (จำนวน)	หนังสือพิมพ์
1. “ใบสั่งยาผิด สำหรับประเทศไทย”		โพสต์ทูเดย์
2. สหรัฐปฏิเสธรสรั้บริษัทยา แถลงการณั ฉบับที่ 7		โพสต์ทูเดย์

ตอนที่ 2

ลำดับเหตุการณ์การนำเสนอข่าวขององค์การเภสัชกรรม
ตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม - 30 ธันวาคม 2550

การสื่อสารภายในองค์กร

องค์การเภสัชกรรมได้มีการชี้แจงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการเผยแพร่ข่าวสาร เรื่องการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ มาตรฐานการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ ความคืบหน้าเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาต้านไวรัสเอดส์ เป็นต้น โดยมีการสื่อสารให้พนักงานได้รับรู้ และมีความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านสื่อต่างๆ ประกอบด้วย วารสารองค์การเภสัชกรรม (เป็นวารสารฉบับราย 6 เดือน) จุลสารจีพีโอเฟรนด์ (เป็นจุลสารฉบับราย 2 เดือน) อินทราเน็ต จดหมายข่าว เสียงตามสาย บอร์ดประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ใบปลิว สื่อวีดิทัศน์ สื่อบุคคล โดยมีประเด็นที่นำเสนอต่อไปนี้

- นพ.มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจในความร่วมมือทางด้านการพัฒนาการผลิตยาและโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอดส์แห่งใหม่ระหว่างผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม กับบริษัท Hetero Drugs Ltd.

- ความคืบหน้าการดำเนินงานการก่อสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ว่าโดยได้มีการกำหนดราคากลาง ทบทวนราคากลางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งราคากลางลดลงจากเดิม และคณะกรรมการ องค์การเภสัชกรรมมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการในขั้นตอนนี้ต่อไป

- นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้ยาต้านไวรัสเอดส์ จีพีโอเวียร์ มานำเสนอโดยข้อมูลเป็นการยืนยันว่าผู้ป่วยเอดส์ที่ใช้ยาดังกล่าวไม่ตั้อยาซึ่งข้อมูล นำเสนอตัวเลขชัดเจน
- ความเป็นหน้าเรื่องโครงการก่อสร้างโรงงานว่าตามที่องค์การเภสัชกรรมได้ประกาศ ประกวดราคาอาหารผู้รับเหมาเพื่อก่อสร้างโรงงาน
- องค์การเภสัชกรรมได้จัดทีมผู้บริหารที่รับผิดชอบโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอดส์เดินทางไปยังเมือง Hyderabad และ Mumbai ประเทศอินเดียเพื่อเยี่ยมชม โรงงานผลิตยาของบริษัท Hetero Drugs Ltd. และบริษัท Matrix ซึ่งเป็นบริษัทที่ได้รับการรับรอง มาตรฐาน WHO-GMP เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการก่อสร้างโรงงานผลิตยาด้านไวรัสเอดส์ของ องค์การเภสัชกรรม
- ผลการดำเนินงานองค์การเภสัชกรรมปี 2550 จะมีการปรับภาพลักษณ์และบุคลิก ขององค์กร จากการเป็นผู้ผลิตยาและจำหน่ายยายาขยายสู่ตลาดเพื่อการดูแลสุขภาพโดยรวมของ ประชาชนในภาพลักษณ์ใหม่ GPO Health Care โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความเข้มแข็งทางด้าน งานวิจัยและพัฒนายาด้านไวรัสเอดส์โดยตรง
- ความเป็นหน้าโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตยาด้านไวรัสเอดส์โดยองค์การเภสัชกรรมได้ เชิญบริษัทรับเหมาก่อสร้างร่วมประชุมโดยมีบริษัทเข้าร่วมรับฟังทั้งหมด 18 บริษัทซึ่งจะเปิดให้บริษัท มายื่นซองเทคนิคเร็วๆ นี้
- องค์การเภสัชกรรมได้มีการกำหนดแผนวิสาหกิจประจำปีงบประมาณ 2551 โดย กำหนดกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านสังคม และการ บริการ การบริหารจัดการองค์กร ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ด้าน ทรัพยากรบุคคล และด้านโรงงานการผลิตยา โดยการดำเนินการโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตยา ด้านไวรัสเอดส์แห่งใหม่ เพื่อให้ได้มาตรฐาน WHO-GMP
- แผนการผลิตยาด้านไวรัสเอดส์ได้เลิกผลิตยาใหม่จำนวน 3 รายการ และจัดส่งขึ้น คลังยาเรียบร้อยแล้ว
- แผนยาด้านไวรัสเอดส์ได้ผลิตยาใหม่ 1 รายการ คือ Indinavir Capsules 200 mg. และได้จัดส่งขึ้นคลังยาเรียบร้อยแล้ว
- พนักงานองค์การเภสัชกรรมเดินทางไปตรวจประเมินระบบคุณภาพของโรงงาน ผู้ผลิต API สำหรับยา GPOvir S30 ตามหลักเกณฑ์ API-GMP ณ บริษัท Hetero Labs Ltd. เมือง Hyderabad และบริษัท Aurobindo Pharma Ltd. UnitXI เมือง Vizag ประเทศอินเดีย

- ซึ่งแจ้งการลงโฆษณาขององค์การยูเอสเอ ฟอรั อินโนเวชั่น ลงในสิ่งพิมพ์ไทยที่ระบุว่ายาต้านไวรัสขององค์การเภสัชกรรมเป็นยาที่ไม่ได้มาตรฐานข้อมูลดังกล่าวไม่เป็นความจริง ยืนยันว่ายามาตรฐานผ่านการทดสอบทางชีวสมมูลเทียบเท่ายาต้นแบบที่คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ฯ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการรับรองและยอมรับในประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง ยังได้มีการทำวิจัยทางคลินิกจากศิริราชพยาบาลตั้งแต่ปี 2545 มีผลเป็นที่น่าพอใจ และยา ดังกล่าวได้รับการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- การบรรยายของศาสตราจารย์ นพ.ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส เรื่อง ยากับความ รับผิดชอบต่อสังคม ในมุมมองของหมอประเวศ โดยมีการกล่าวถึงว่ายาต้านไวรัสเอดส์ของ องค์การเภสัชกรรม มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีผลิตออกมาช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ ทำให้ผู้ป่วย เอดส์ได้ใช้ยาที่มีราคาถูกลงและเข้าถึงยามากขึ้น
- องค์การเภสัชกรรมเดินหน้าโครงการสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ WHO- GMP โดยจะทำการก่อสร้างที่คลอง 10 อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี
- องค์การเภสัชกรรมพร้อมวิจัยและก่อสร้างโรงงานผลิตวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ยา ต้านไวรัสเอดส์ตามมาตรฐาน WHO-GMP และมาตรฐานการผลิตเพื่อเพิ่มรายการรองรับนโยบาย กระทรวงสาธารณสุข และเตรียมปรับลดราคาต้านไวรัสเอดส์รวมถึงยาที่ผู้ป่วยมีความ จำเป็นต้องใช้สูง
- องค์การเภสัชกรรมลงนามบันทึกความเข้าใจกับบริษัท Hetero Drug Limited ประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นความร่วมมือทางด้านการพัฒนาการผลิตยาและโครงการก่อสร้าง โรงงานผลิตยาต้านไวรัสแห่งใหม่ เพื่อให้ได้รับการรองรับมาตรฐาน WHO-GMP
- องค์การเภสัชกรรมสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท แก่ โครงการให้ ค่าปรึกษาทางโทรศัพท์ของมูลนิธิเข้าถึงเอดส์

การสื่อสารภายนอกองค์กร

องค์การเภสัชกรรมได้มีการสื่อสารภายนอกออกสู่ประชาชน สาธารณชน เพื่อนำเสนอ ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ คุณภาพมาตรฐานของการผลิตยาต้านไวรัส เอดส์ ความก้าวหน้าของการวิจัยและพัฒนาต้านไวรัสเอดส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน กลุ่มลูกค้า และสื่อมวลชน ได้รับทราบถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจน รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับยาต้านไวรัสเอดส์ โดยองค์การเภสัชกรรมได้มีการสื่อสารผ่านสื่อ ต่างๆ ประกอบด้วย สื่อบุคคล จุลสาร จีพีไอเฟรนด์ วารสารองค์การเภสัชกรรม สื่อเสตทัสบุกรณ

เช่น วิดีทัศน์ ซีดี ข่าวประชาสัมพันธ์ จัดนิทรรศการอินเทอร์เน็ต สื่อมวลชน โดยได้มีการกำกับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11
แสดงการสื่อสารภายนอกองค์กร

ระยะเวลา	เรื่อง	สื่อ
11 พฤษภาคม 2550	ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณียาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ได้มาตรฐาน	สื่อมวลชนทุกแขนง
เมษายน – ตุลาคม 2550	การผลิตยาต้านไวรัสเอดส์	นำเสนอผ่านวารสารองค์การเภสัชกรรม
20 เมษายน 2550	การจัดการประชุมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคเอดส์	บุคคล
24 พฤษภาคม 2551	การรับนโยบาย CL	สื่อมวลชน วิทยุต่างประเทศ
29 พฤษภาคม 2550	ยืนยันยาเอดส์ได้มาตรฐาน	หนังสือพิมพ์
มิถุนายน – กรกฎาคม 2550	โครงการก่อสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอดส์ตามมาตรฐานสากล	จุลสาร GPO Friend
1 มิถุนายน 2551	ยืนยันยาต้านไวรัสเอดส์ได้มาตรฐาน	ดีวีดี สื่อมวลชนทุกแขนง
มิถุนายน 2550	ยืนยันยาต้านไวรัสเอดส์ได้มาตรฐาน	ดีวีดี/หน่วยงานสาธารณสุข/สื่อมวลชนทุกแขนง
	ยาต้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรมมีคุณภาพและมาตรฐานที่ดี	หนังสือ ที่นำเสนอเรื่อง ศ.นพ.ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส บรรยายเรื่อง ยากับความรับผิดชอบต่อสังคม ในมุมมองของหมอประเวศ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)
แสดงการสื่อสารภายนอกองค์กร

ระยะเวลา	เรื่อง	สื่อ
มิถุนายน 2550	กระบวนการผลิตยาต้านไวรัสเอ็ดส์	เผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์
4-6 กรกฎาคม 2550	ความก้าวหน้าการผลิตยาต้านไวรัสเอ็ดส์	จัดนิทรรศการงานประชุมเอ็ดส์นานาชาติ ครั้งที่ 11 ที่เมืองทองธานี
5 กรกฎาคม 2550	เรื่องเดินหน้าโครงการผลิตยาต้านไวรัสเอ็ดส์	สื่อมวลชนทุกแขนง/อินเทอร์เน็ต
สิงหาคม – กันยายน 2550	พร้อมวิจัย และก่อสร้างโรงงานผลิตวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ ยาต้านไวรัสเอ็ดส์ ตามมาตรฐานสากล	จุลสาร GPO Friend
1 สิงหาคม 2550	เรื่องการขยายฐานการผลิต นโยบายการก่อสร้างโรงงานยาต้านไวรัสเอ็ดส์เพื่อให้ได้มาตรฐาน WHO-GMP และปรับลดราคายาเอ็ดส์และยาที่มีความจำเป็นกับผู้ป่วย	สื่อมวลชนทุกแขนง/อินเทอร์เน็ต
10 ตุลาคม 2550	ลงนามความร่วมมือสร้างโรงงานผลิตยาต้านไวรัสเอ็ดส์ กับบริษัท Hettero Drug Limited ประเทศอินเดีย	สื่อมวลชนทุกแขนง/อินเทอร์เน็ต
17 ตุลาคม 2550	อย. ได้ทำการขึ้นทะเบียนยาเอ็ดส์ อลูเวีย ของบริษัทแทร์กซ์ แลปบอလာตอริส จำกัด เสร็จเรียบร้อยแล้ว	สื่อมวลชนทุกแขนง/อินเทอร์เน็ต

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)
แสดงการสื่อสารภายนอกองค์กร

ระยะเวลา	เรื่อง	สื่อ
24 พฤศจิกายน 2550	การรับนโยบาย CL	สื่อมวลชนทุกแขนง
26 พฤศจิกายน 2550	สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท แก่โครงการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ของมูลนิธิเข้าถึงเอดส์	สื่อมวลชนทุกแขนง/ อินเทอร์เน็ต

ตอนที่ 3

ขั้นตอนการสื่อสารในภาวะวิกฤตขององค์การเภสัชกรรมผลกระทบ ปัญหาอุปสรรค และกลยุทธ์การสื่อสาร

องค์การเภสัชกรรมเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้นำในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ ความเชื่อมั่นศรัทธาที่มีต่อองค์กรและผลิตภัณฑ์นั้นๆ นับเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าธุรกิจการอื่นใด และหากเมื่อเกิดภาวะดังกล่าวต่อองค์การเภสัชกรรม ย่อมจะส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ ในฐานะที่เป็นโรงงานผลิตยาของรัฐที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบ GMP และ ISO 9002 ISO 14001 รวมถึงส่งผลเสียต่อการดำเนินงานด้านต่างๆ ทำให้ประชาชน ผู้บริโภคและลูกค้าขาดความเชื่อมั่นต่อองค์กรและการดำเนินงานรวมถึงผลิตภัณฑ์ยาต้านไวรัสเอดส์และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้

จากการสนองนโยบายของรัฐบาลขององค์การเภสัชกรรมในเรื่องของมาตรการบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยา (Compulsory Licensing) ในการผลิตยาที่มีความจำเป็นต้องใช้ภายในประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงยามากขึ้น ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อทั้งบริษัทคู่แข่งและบริษัทผู้นำในธุรกิจยา จึงทำให้บริษัทที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวกลั่นแกล้งกล่าวหาองค์การเภสัชกรรม โดยมีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่อ้างตัวว่าเป็น USA for Innovation ได้ลงโฆษณาบทความภาษาไทยในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ บทความภาษาอังกฤษในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และในหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 โดยมีข้อความในลักษณะที่เป็นการกล่าวหาว่าองค์การเภสัชกรรมผลิตยา GPO-VIR ซึ่งเป็นยาต้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรม เป็นยาที่ไม่ได้มาตรฐาน และมีการดื้อยาในระดับสูงที่สุดในโลก อีกทั้งกลุ่ม USA for

Innovation ยังได้มีการเปิด Website www.ThaiMyths.com และ www.Thailies.com ลงบทความในข้อความลักษณะเช่นเดียวกันด้วย นับเป็นวิกฤตการณ์ที่รุนแรงที่เกิดขึ้นกับองค์การเภสัชกรรม

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ ประกอบด้วย คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

- คุณสุนทร คุณชัยมั่ง จากบริษัท image plus
- อ.สุรินทร์ แปลงประสพโชค ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 8 กรม

ประชาสัมพันธ์

2. สื่อมวลชน ได้แก่

- คุณเอ็นดู อภิชาติวรวัช บรรณาธิการข่าวสังคมสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก

ช่อง 5

- คุณสุวัฒน์ บุญชาญ ผู้สื่อข่าวประจำกระทรวงสาธารณสุข หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
- คุณอำมร บรรจง ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุ อสมท และสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม ได้แก่

- นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานกรรมการองค์การเภสัชกรรม
- นายธนวัฒน์ ทองประดิษฐ์ รองผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม
- นางสาวศิริวรรณ เอียวพันธ์ ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.12
แสดงรูปแบบ และวิธีการสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกองค์การเภสัชกรรม
เมื่อเกิดภาวะวิกฤต

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถาม
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - ทำ Contentment management คู่ที่สาเหตุ คือ ดูมาตรฐานของ ยาจีพีโอเวียร์ว่าเขาทำอย่างไร - งานประชาสัมพันธ์จะประชาสัมพันธ์อย่างไร ใครเป็นคนเซต agenda ได้ - การบริหารแนวร่วม หรือบริหารคนอื่นที่จะเอามาช่วย ได้แก่ นักวิชาการด้านคุณภาพมาตรฐาน องค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และองค์การเภสัชกรรม - ควรมีการแถลงข่าว โดยจะต้องบริหารข่าวสารให้ได้อย่าให้ กระจายออกไป โดยเจาะกลุ่มไปที่สื่อที่ลง เฉพาะกลุ่มที่เข้าใจ ผิดก่อน - ให้ข้อเท็จจริงขององค์การได้ไปปรากฏในสื่อ แล้วดำเนินการให้ สื่อที่ลงแก้ข่าว - แจ้งความบริษัท ในฐานะที่ทำให้องค์กรเสียหาย และนำความ คืบหน้ามาขยายผลในสื่อ - ให้ข้อเท็จจริงกับสื่อมวลชนขององค์การเภสัชกรรม และให้ลงข่าวใน ส่วนของพื้นที่สื่อเท่าเทียมกัน เพื่อความยุติธรรม - การสื่อสารภายใน ใช้ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ภายในให้ รับรู้ถึงสถานการณ์ตรงนี้ โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ภายในทั้งหมด ขององค์การเภสัชกรรมที่มีอยู่ - วิธีการสื่อสารภายในองค์กร ใช้แบบเดียวกันกับภายนอก เช่น สื่อสารข่าวอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อต่างๆ

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)
แสดงรูปแบบ และวิธีการสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกองค์การเภสัชกรรม
เมื่อเกิดภาวะวิกฤต

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความเห็นต่อประเด็นคำถาม
2. สื่อมวลชน	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินรอบด้านในเรื่องของสถานการณ์การเมือง เพราะเรื่องยาเป็นเรื่องของการเมือง - ประเมินกระแสสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะชี้ความเป็นไปตรงที่จะเกิดขึ้น และปรับกลยุทธ์ในการแก้วิกฤตนั้น - เร่งชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้ใช้งานไวรัสเอดส์มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของยา โดยดำเนินการชี้แจงอย่างเร่งด่วน ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องชี้แจงทันทีเมื่อเกิดภาวะวิกฤต ซึ่งก็คือการเปิดแถลงข่าว - การสื่อสารภายในองค์กร ต้องให้พนักงานเข้าใจ เพื่อให้พนักงานมีความเข้าใจ เชื่อมั่น ซึ่งพนักงานไม่ก็คนก็จะเป็นกระบอกเสียงเล็กๆ ในการที่จะสื่อสารกันออกไป - ผู้บริหารตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต้องประชุมเร่งด่วน เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจไปยังพนักงาน ผ่านสื่อต่างๆ ขององค์การเภสัชกรรมที่มีอยู่
3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหลักฐานที่จะนำมาลงข้อกล่าวหา ได้แก่ การตรวจสอบว่ายาขององค์การเภสัชกรรมได้มีการทำชีวสมมูล - รวบรวมข้อมูล การศึกษาที่เชื่อถือได้ จากสถาบันวิจัย และมหาวิทยาลัยต่างๆ ในเรื่องที่มีการกล่าวหา ได้แก่ อัตราการดีอียา และการทดสอบชีวสมมูลของยา - หาตัวการผู้กระทำผิด และดำเนินการตามกฎหมาย

รูปแบบ และวิธีการสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกองค์กรเมื่อเกิดภาวะวิกฤต

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

จากกรณีเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น รูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลกรณีปฏิบัติจริงนั้น องค์การเภสัชกรรมจะต้องอาศัยคน 3 คนออกมาพูด คือ นักวิชาการด้านคุณภาพมาตรฐาน องค์การอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และองค์การเภสัชกรรม หากช่วยกันก็จะทำให้องค์การเภสัชกรรมพูดได้ง่ายขึ้น รูปแบบวิธีการการบริหารประเด็น มี 3 เรื่อง คือ

1. Contentment management ดูมาตรฐานของยาจีพีโอเวียร์ทำอย่างไร
2. ประชาสัมพันธ์อย่างไร set agenda ได้
3. การบริหารแนวร่วม โดยพิจารณาจากสาเหตุว่า ถ้าสาเหตุเรื่องนี้เป็นเรื่อง

มาตรฐานก็ต้องพิจารณาเป็นเรื่องมาตรฐาน ถ้าสาเหตุเรื่องนี้ คือ CL ก็จะเป็นกระทรวงพาณิชย์ CL NGO ที่สำคัญควรมีการประสานงานกับกระทรวงต่างประเทศ หาตัวผู้ว่าจ้างให้ได้ และดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายต่างประเทศจะยังยึดหลักธรรมาภิบาล เช่นกรณีคดีของอดีตผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สุนทร คุณชัยมั่ง, สัมภาษณ์)

ลักษณะที่การลงโฆษณาแบบนี้มันจำเป็นต้องมีการสื่อสารโดยตรง วิธีการแก้ก็คืออาจจะเข้าไปคุยกับบรรณาธิการโดยตรง ขณะเดียวกันคิดว่ากรณีเว็บไซต์ต้องนำเอาข้อเท็จจริงให้เวลาที่เว็บตรงนั้นให้ได้ โดยนำผลวิเคราะห์หรือยาขององค์การเภสัชกรรมที่ได้มาตรฐานสื่อสารออกไป

ต้องมีการแจ้งความกับ USA for Innovation แล้วนำผลการแจ้งความมาขยายผล โดยการประชาสัมพันธ์ และสื่อองค์การเภสัชกรรมต้องมีการชี้แจงตรงกัน แต่ในส่วนสื่อองค์การเภสัชกรรมต้องดึงไว้เป็นพจนานำจะดีกว่าโดยให้ข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงแก่เขาโดยเจาะเข้าไปที่บรรณาธิการโดยตรง ซึ่งตรงนี้จะช่วยได้แต่อย่าไปทะเลาะกับสื่อ ใช้คุยกับบรรณาธิการ พยายามให้บรรณาธิการคุยกับผู้รู้ เขาจะได้ขยายผลจากตรงนี้ออกไป เขาน่าจะช่วยได้

บริหารข่าวสารให้ได้อย่าให้กระจายออกไป โดยเจาะกลุ่มไปที่สื่อที่ลง โดยการเอา 3 ฉบับกับ 2 เว็บไซต์ ให้ข้อเท็จจริงไปปรากฏอยู่ตรงนั้น แล้วดำเนินการให้เขาแก้ข่าว แล้วไปแจ้งความบริษัท ในฐานะที่ทำให้องค์กรเสียหาย แล้วเอาตรงนี้มาขยายผลในสื่อที่ลงของเขาด้วยตรงนี้

“สำหรับสื่อมวลชนขององค์การเภสัชกรรมก็ให้ข้อเท็จจริง และให้เขาลงในส่วนของพื้นที่สื่อเท่าเทียมกัน เพื่อความยุติธรรม และนำผลการแจ้งความขยายผลออกไป” (สุรินทร์ แปลงประสพโชค, สัมภาษณ์)

องค์การเภสัชกรรมได้มีการสื่อสารทั้งภายในภายนอก โดยมีการทำหนังสือชี้แจง ให้แก่สื่อมวลชน นอกจากนี้ได้มีการสัมภาษณ์นักวิชาการ หมอที่ดูแลผู้ติดเชื้อ ว่าการใช้ยาจีพีโอเวียร์เป็นอย่างไร ผลเป็นอย่างไร จริงๆ แล้วยาดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนทุกอย่างแล้ว ทั้งด้านการวิจัย เช่น โรงพยาบาลจุฬา โรงพยาบาลรามธิบดี ซึ่งทุกๆ คนในวงการแพทย์ก็ยอมรับในคุณภาพยาขององค์การเภสัชกรรม จากนั้นองค์การเภสัชกรรมได้นำบทสัมภาษณ์ดังกล่าวนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ ขององค์การเภสัชกรรม เช่น วีซีดี จุลสารข่าวขององค์การเภสัชกรรม โดยได้จัดส่งข้อมูลเหล่านี้ไปยังโรงพยาบาลต่างๆ ไปยังกลุ่มผู้ใช้ยา กลุ่มองค์กรต่างๆ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่ายาจีพีโอเวียร์ได้มาตรฐาน อีกทั้งได้มีการเชิญนักวิจัย นักวิชาการ NGO ออกรายการต่างๆ ผ่านสื่อมวลชน เพื่อยืนยันว่ายาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ได้มาตรฐาน องค์การเภสัชกรรมก็ได้มีการเชิญคุณหมอที่ทำการวิจัยตรวจสอบ หรือผู้ที่ใช้นั้นออกมาพูดให้กับองค์การเภสัชกรรม ก็เป็นข้อมูลที่ยืนยันให้ทราบว่าที่ USA For Innovation กล่าวอ้างนั้นไม่เป็นความจริง (ศิริวรรณ เอียวพันธ์, สัมภาษณ์)

2. สื่อมวลชน

แนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลกรณีปฏิบัติจริงในการทำงานเมื่อเกิดภาวะวิกฤต จากสื่อมวลชน สรุปได้ว่า วิเคราะห์ว่าใครได้รับผลกระทบกับข่าวนี้บ้าง และนี่องค์การเภสัชกรรมก็ได้มีการแถลงข่าวเพื่อสร้างความเชื่อมั่น วิเคราะห์ถึงบริษัทฯ ผู้เสียหาย ผลประโยชน์ การประเมินรอบด้านในเรื่องของสถานการณ์การเมือง เพราะเรื่องยาเป็นเรื่องของการเมือง และกระแสสังคมมีส่วนสำคัญอย่างมาก และเรื่อง CL ต้องจับจุดให้ถูกว่ากระแสสังคมตอนนี้เขามองอย่างไร กระแสสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะชี้ความเป็นไปตรงที่จะเกิดขึ้น หากมองกระแสสังคม ก็จะสามารถปรับกลยุทธ์ในการแก้วิกฤตนั้น (เอนดู อภิชาติวรักษ์, สัมภาษณ์)

องค์การเภสัชกรรมต้องเร่งชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้ใช้ต้านไวรัสเอดส์มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของยา โดยดำเนินการชี้แจงอย่างเร่งด่วน เช่น การจัดแถลงข่าว แสดงข้อมูล หลักฐาน การศึกษาประสิทธิภาพของยา การทดลองทางคลินิก ประการสำคัญ ควรนำนักวิชาการที่เป็นผู้ศึกษา มาให้ข้อมูลกับสื่อมวลชนโดยตรง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือที่นักวิชาการขององค์การเภสัชกรรมหรือผู้บริหารจะพูดเอง นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาขององค์การเภสัชกรรมในระดับกระทรวงสาธารณสุขก็ต้องออกมายืนยันคุณภาพของยานี้ด้วย ผู้บริหารองค์กรต้องออกมาให้ข่าวทันทีโดยเฉพาะการประสานไปยังหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาปิดเบือนให้ลงแก้ข่าวทันทีหรือให้ชี้แจงข่าวทันทีในฉบับถัดไป และดำเนินการกับโฆษณาที่ปิดเบือน (อำมร บรรจง; สุวัฒน์ บุญชาญ, สัมภาษณ์)

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม ประกอบด้วย

รูปแบบและวิธีการนำเสนอข้อมูลกรณีปฏิบัติจริงในการทำงานเมื่อเกิดภาวะวิกฤตขององค์การเภสัชกรรมได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบหลักฐาน โดยตรวจสอบว่ายาขององค์การเภสัชกรรมได้มีการทำชีวสมมูล
2. รวบรวมข้อมูล การศึกษาที่เชื่อถือได้ การศึกษายืนยันว่ามีประสิทธิผลจริง และไม่ได้มีอัตราการดื้อยาสูงอย่างที่ USA For Innovation นำเสนอ
3. หาตัวการผู้กระทำผิด และดำเนินการตามกฎหมาย (วิชัย โชควิวัฒน์, สัมภาษณ์)
4. การสร้างความน่าเชื่อถือโดยเมืองค์การอาหารและยาออกมาพูดให้ หรือบุคคลที่ 3 ลักษณะ third party มาตรวจสอบ หลังจากนั้นก็สื่อสารออกไปโดยการนำเอกสารหลักฐาน ซึ่งตรงนี้เป็นจุดศูนย์รวมข้อมูลที่ชัดเจน เวลาเกิดปัญหาาก็ได้สื่อสารออกไปอย่างรวดเร็ว เมื่อประชาชนรู้กระบวนการขั้นตอน เวลาผิดพลาดประชาชนก็จะไม่เชื่อถือในสิ่งที่เขารับรู้ก็สามารถทำให้เป็นเรื่องดังกล่าวกระจ่างได้
5. องค์การเภสัชกรรมได้มีการจัดการการสื่อสารตามมาตรการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้รับสารก็จะได้รับทราบข้อมูลถึงวิธีการ และได้ดำเนินการอย่างตรงจุด จากผู้รับสารที่ไม่เชื่อถือนอกจากนี้สาเหตุเองก็มาจากการประกาศ CL กลยุทธ์การแจ้งความก็ทำให้ประชาชนทราบว่าบางอย่างการเกิดภาวะวิกฤตจะต้องใช้มาตรการหลายๆ ด้าน เช่น สื่อ ผู้รู้ มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งเป็นการยืนยันว่าสิ่งที่เราทำมันน่าเชื่อถือ ดังนั้นเวลาเกิดวิกฤตผมคิดว่าเราจะต้องดูเป็นเรื่องไปว่าเกิดเพราะอะไร แต่แน่นอนความเป็นจริง ข้อมูลก็ต้องสื่อสารให้ทราบว่าใครจริง ใครเท็จมากกว่ากัน สิ่งนี้สำคัญ (ธนวัฒน์ ทองประดิษฐ์, สัมภาษณ์)

ตารางที่ 4.13

แสดงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสารภายนอกและภายในองค์กร

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถาม
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้นั้นก็จะเป็นเรื่องของข้อมูลภายในองค์กรต้องมีการสื่อสารให้พนักงานได้เข้าใจ - สำหรับภายนอกจะต้องนำข้อมูลที่เป็นเชิงข้อเท็จจริงมาสื่อสารให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การเภสัชกรรมก็มีแนวร่วมอยู่หลายส่วนที่จะไปขยายผลได้ เช่น แพทย์ชนบท แนวร่วมของผู้เสียหายจากการยกเลิก CL NGO - ปัญหาที่จะเกิดขึ้น คือเรื่องของข้อมูลที่นำเสนอจะต้องมีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้เข้าใจ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. สื่อมวลชน	<ul style="list-style-type: none"> - ช่องทางการสื่อสาร และประเด็นการนำเสนอว่า เกรงว่าสื่อมวลชนจะไม่สนใจในประเด็นที่องค์การเภสัชกรรมจะนำเสนอ ดังนั้นควรใช้สื่อขององค์การเภสัชกรรมให้ครอบคลุมที่สุด
3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะเรื่องที่เกิดขึ้นและที่จะต้องชี้แจงนั้นเป็นข้อมูลลักษณะการผลิตยา ผลิตภัณฑ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เภสัชกรรม มีข้อมูลทางวิจัยหลายๆ เรื่อง มีความเห็นของแต่ละคนแต่ ละนักวิชาการ ที่ทำการวิจัย จึงต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรในการติดตามข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอออกไปต้องเป็นข้อมูลที่มีความเป็นจริงและถูกต้อง - ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องของความอ่อนแอของคนในองค์กร ที่ผ่าน มาคนในองค์กรเคยชินอยู่กับการอยู่รอดด้วยสิทธิพิเศษ และเชื่อว่าโดยสิทธิพิเศษจะทำให้ไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น - ข้อมูลที่สื่อสารจะต้องละเอียด กระบวนการผลิต หรือเนื้อหาต่างๆ ทางด้านวิชาการในส่วนของการผลิตเป็นข้อมูลที่ต้องใช้คำอธิบายที่ง่ายและชัดเจน แต่กรรมวิธีกระบวนการผลิตเป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ตรงนี้จะทำให้สื่อสารได้ลำบาก

ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสารภายนอกและภายในองค์กร

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

การใช้สื่อ เป็นเรื่องที่จะต้องระมัดระวังสูงมาก และการใช้สื่อไม่สามารถที่จะควบคุมได้แม้กระทั่งคนที่ใช้งานปกติ ดังนั้นกระบวนการบริหารสื่อภายนอกกับบริหารเรื่อง Media เป็นเรื่องที่จะต้องระมัดระวังสูงมาก

ปัญหาตรงนี้ไม่น่าจะอยู่ที่การสื่อสาร แต่จะอยู่ที่ความกล้าของคนที่ดำเนินการเรื่องนี้ภายใต้งบประมาณมีน้อย ต้องลองดูว่าจุดหมายอยู่ที่ใดคนพูดต้องการให้อยู่ที่ใด ในฐานะอะไร ในฐานะที่เป็นองค์การเภสัชกรรม NGO นักวิชาการ ไม่ใช่อยู่ที่การสื่อสาร แต่ปัญหาอยู่ที่คนพูดคิดว่าเรื่องนี้มีความชอบธรรม มีประเด็นเพียงพอที่จะพูดกับประชาชน มีประเด็นเพียงพอที่จะสื่อสารเกี่ยวข้องไปยังเรื่องอื่นๆ อีกมากมาย จะเข้ามาจำหน่ายยาในประเทศไทยควรมีธรรมาภิบาล คือเมื่อพิสูจน์ว่า USA for Innovation ไม่มีตัวตน องค์การเภสัชกรรมก็สามารถทำอะไรได้มากมาย (สุนทร คุณชัยมัง, สัมภาษณ์)

ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ คือ เรื่องของข้อมูลภายในองค์กรต้องมีการสื่อสารให้พนักงานได้เข้าใจ สำหรับภายนอกก็ต้องนำข้อมูลที่เป็นเชิงข้อเท็จจริงมากสื่อสารให้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การเภสัชกรรมก็มีแนวร่วมอยู่หลายส่วนที่จะไปขยายผลได้ เช่น แพทย์ชนบท แนวร่วมของผู้เสียหายจากการยกเลิก CL NGO การเผยแพร่แนวร่วมส่วนนี้ให้เขาได้ข้อมูลต่อ เป็นเรื่องจำเป็นที่จะได้ประโยชน์อย่างมาก (สุนทรินทร์ แปลงประสพโชค, สัมภาษณ์)

เรื่องที่เกิดขึ้นและที่จะต้องชี้แจงนั้นเป็นข้อมูลลักษณะการผลิตยา ผลิตภัณฑ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เภสัชกรรม การรวบรวมข้อมูลอาจเป็นไปอย่างล่าช้า มีข้อมูลทางวิจัยหลายๆ เรื่อง มีความเห็นของแต่ละคนแต่ละนักวิชาการ ที่ทำการวิจัย จึงต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรในการติดตามข้อมูล และข้อมูลที่น่าเสนอออกไปต้องเป็นข้อมูลที่มีความเป็นจริงและถูกต้อง (ศิริวรรณ เอี้ยวพันธ์, สัมภาษณ์)

2. สื่อมวลชน

เรื่องของช่องทางสื่อสาร และประเด็นการนำเสนอข่าว เก่งว่าสื่อมวลชนจะไม่สนใจในประเด็นที่องค์การเภสัชกรรมจะนำเสนอ ดังนั้นควรใช้สื่อขององค์การเภสัชกรรมให้ครอบคลุมที่สุด และควรที่จะมุ่งนำเสนอในสื่อที่เป็นปัญหา คือ หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ และเว็บไซต์ทั้ง 2 เว็บไซต์ โดยนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงผ่านทางสื่อดังกล่าว นอกจากนี้อาจมีปัญหากรณีสื่อไม่นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจไป เนื่องจากสื่อบางฉบับอาจไม่สนใจในประเด็นข่าวนี้ ดังนั้นผู้บริหารระดับสูงหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขควรมุ่งไปที่

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอโฆษณาเป็นหลัก โดยให้ข้อมูลครบถ้วน รอบด้าน (เอ็นดู อภิชาติวรักษ์; อัมร บรรจง; สุวัฒน์ บุญชาญ, สัมภาษณ์)

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม

ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องของความอ่อนแอของคนในองค์กร ที่ผ่านมามีคนในองค์กรเคยชินอยู่กับการอยู่รอดด้วยสิทธิพิเศษ และเชื่อว่าโดยสิทธิพิเศษจะทำให้ไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีความปัญหาใดๆ ก็ตาม นี่คือนโยบายภายในที่มีความอ่อนแอ องค์การเภสัชกรรมแข่งขันไม่ได้ องค์การเภสัชกรรมก็เผชิญวิกฤตอย่างนั้นไม่ได้ จริงๆ แล้ว ถ้าองค์การเภสัชกรรมไม่สามารถแก้ข้อกล่าวหาเหล่านี้ได้ ผู้ป่วยก็ตี สาธารณชนทั่วไปก็ตีไม่เชื่อถือนโยบายขององค์การเภสัชกรรม โดยเฉพาะยาตัวนี้ จะกระทบอย่างร้ายแรงยอดขาย 1 ใน 3 ของกำไร ประมาณ 40 กว่าเปอร์เซ็นต์ (วิชัย ไชควิวัฒน์, สัมภาษณ์)

ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในการสื่อสารภายนอกและภายในนั้นก็คือ การรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างล่าช้า เพราะเรื่องที่เกิดขึ้นและที่จะต้องชี้แจงนั้นเป็นข้อมูลลักษณะการผลิตยาผลิตภัณฑ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เภสัชกรรม มีข้อมูลทางวิจัยหลายๆ เรื่อง มีความเห็นของแต่ละคน แต่ละนักวิชาการ ที่ทำการวิจัย จึงต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควรในการติดตามข้อมูล และข้อมูลที่นำเสนอออกไปต้องเป็นข้อมูลที่มีความเป็นจริงและถูกต้อง (ธนวัฒน์ ทองประดิษฐ์, สัมภาษณ์)

ตารางที่ 4.14

แสดงขั้นตอนการสื่อสาร และกลยุทธ์การแก้ไข

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความเห็นต่อประเด็นคำถาม
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กลยุทธ์ตอบโต้กลับจะเป็นตอบโต้กลับโดยการแถลงข่าวกับสื่อมวลชน ลำดับเรื่องราว ประกาศออกไปให้ประชาชนรับรู้ สื่อสารออกไปโดยใช้คุณภาพ - ให้แนวร่วมขององค์การเภสัชกรรมดำเนินการ - การจัดตั้งอนุกรรมการ คณะทำงานภาวะวิกฤต ไว้คอยมอนิเตอร์ข่าวหรือวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)
แสดงขั้นตอนการสื่อสาร และกลยุทธ์การแก้ไข

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินผลจากผลตอบกลับ เป็นระยะ โดยดูว่าลดการโจมตีบ้างหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนท่าทีออกเป็นอย่างใด และดูท่าทีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนว่าเป็นอย่างไร ความเชื่อมั่นในรูปอื่น ภาพลักษณ์ขององค์การเภสัชกรรม - สร้างความเข้าใจ การให้ข้อเท็จจริง การเข้าถึงข้อเท็จจริง เป็นความสำคัญอันดับแรก การจัดลำดับที่จะให้ข้อเท็จจริงกับประชาชนในกลุ่มต่างๆ ก็ต้องมีความหลากหลายในการใช้สื่อ - จัดตั้งคณะกรรมการภาวะวิกฤต โดยมีผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรมเป็นประธาน - มีการชี้แจงทำความเข้าใจตั้งแต่ตอนต้นว่าองค์การเภสัชกรรมจะดำเนินการอย่างไรหลังจากประกาศนโยบาย CL มีบทบาทที่ชัดเจนในการดำเนินงานในส่วนใด และไม่มีผลประโยชน์ในการดำเนินการส่วนนี้ โดยการทำประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ต่อไปองค์การเภสัชกรรมจะต้องมีการสื่อสารออกสู่สายตาประชาชนให้มากขึ้น
2. สื่อมวลชน	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารองค์การเภสัชกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการที่ทำการวิจัย และทดสอบยาดังกล่าว ต้องออกมาชี้แจงข้อเท็จจริง - ฟังรื่อง USA For Innovation เพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย - ทำความเข้าใจกับสื่อที่ลงโฆษณาที่บิดเบือน ขอความร่วมมือ ประสานมายังสื่อหรือสอบถามมาก่อนการลงโฆษณา
3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดระบบการบริหารความเสี่ยงโดยรวม องค์การเภสัชกรรมได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ โดยจะต้องมีแผน มีการเตรียมการ มีการนิศึกษาเอาไว้ คดีนี้เป็นตัวอย่างที่ดี ที่เราประสบความสำเร็จ ก็ควรจะเอาไว้เป็นกรณีศึกษา เพื่อหากเกิดกรณีอื่นๆ ก็จะทำเอาบทเรียนอันนี้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)
แสดงขั้นตอนการสื่อสาร และกลยุทธ์การแก้ไข

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถาม
	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำแผนภาวะวิกฤตก็จะเป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้าไม่มีแผนคนในองค์กร ภาสัชกรรม ระบบการจัดการต้องดีพอ หรืออาจจะจัดตั้งเป็นคณะทำงาน ดังนั้นหากเกิดวิกฤตคณะทำงานจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเกิดเหตุการณ์ แล้วจัดทำแผน - มีการเตรียมการที่เป็นระบบ เวลาเกิดเหตุก็จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนและทันที่

แนวทางการปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

1.1 ใช้กลยุทธ์ตอบโต้กลับจะเป็นการประกาศออกไปให้ประชาชนรับรู้ องค์การ ภาสัชกรรมแจ้งความไปก็น่าจะมีการสื่อสารออกไปโดยใช้คุณภาพ แล้วเปิดแคมเปญนี้โดยมีการ แลกงขำกับสื่อมวลชน ลำดับเรื่องราว แล้วตรวจสอบว่าไม่จริง โดยนำเสนอลำดับความของ เรื่องราวที่เกิดขึ้น บอกว่าการกระทำดังกล่าวไม่ใช่เป็นเรื่องที่หวังดีกับประเทศไทยขอให้โพสต์ ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์ไทยฉบับอื่นๆ ที่นำเสนอกล่าวหาองค์การภาสัชกรรม การจัดตั้งกลุ่มหรือ อนุกรรมการไว้คอยมอนิเตอร์ข่าว หรือวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 การแถลงข่าว ได้มีการทำข่าวเผยแพร่สื่อมวลชน ยังไม่เพียงพอ คนยังรู้น้อย ต้องลงไปสู่รายการที่อาจจะต้อง Comment อะไรบางตัว เช่น รายการถามจริงตอบตรง ของจอม เพชรประดับ เมื่อนำเข้าไปสู่รายการแบบนี้ก็จะช่วยได้ คงต้องนำหลักฐานบางตัวให้เขาได้ซักถาม โดยองค์การภาสัชกรรมต้องเปิดสื่อตรงนี้ เช่น ผลวิจัย คนที่ได้รับการรักษาหรือบุคคลน่าเชื่อถือให้ เขาชักออกมาจะช่วยได้จะต้องใช้สื่อให้หลากหลายจุดเดียวไม่อยู่

1.3 การใช้สื่อให้หลากหลาย กลุ่มการวิเคราะห์ข่าวสารมีความจำเป็นต้องทำ ตลอดเวลา ดูสถานการณ์ว่าเป็นอย่างไร และจะต้องมีการประเมินผลจากผลตอบกลับ เป็นระยะ เป็นสิ่งสำคัญ โดยดูว่าเขาลดการโจมตีบ้างหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงทำให้ออกเป็นอย่างไร โดยดู ทำที่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนว่าเป็นอย่างไร ความเชื่อมั่นในรูปแบบอื่น ภาพขององค์การ ภาสัชกรรมยังดีอยู่ ทำแคมเปญบางตัว ลอนซ์ บางตัวยาไปสู่โรงพยาบาล ไปสู่การรักษาตรงนี้ Evident ตัวนี้มันเป็นหลักฐานอาจจะนำมาใช้ประโยชน์ได้ในภาวะวิกฤต ยอมทุ่มงบประมาณใน

ส่วนนี้ เพื่อให้จะทำให้มีการเผยแพร่การใช้ยาตรงนี้ออกไป ในหมู่ที่ผู้ได้รับผลตรงนี้อย่างทั่วถึง และต้องทำประสมประสานกัน

1.4 การจัดตั้งคณะทำงานภาวะวิกฤต โดยรวมผู้รู้ที่จะสื่อสารถึงกันได้หมดตรงนี้ แล้วมาจัดวางเรื่องข้อมูลข่าวสารว่าจะออกข่าวสารอะไรให้เป็นแพ็คเกจเดียวกัน และพยายามหาผู้สื่อสารที่มีพลัง เช่น แพทย์ชนบท

1.5 ในเชิงนโยบายคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้รัฐบาลออกมาดำเนินการ อาจจะต้องนำผลเข้าสู่คณะรัฐมนตรี ให้มันมีการกระจายข่าวไปในวงกว้างตรงนั้น ซึ่งควรที่จะทำกันควบคู่กับการแถลงข่าวเป็นแพ็คเกจเดียวกัน

1.6 ทำหนังสือไปยัง USA for Innovation ทำความเข้าใจและให้ประเทศนั้นเป็นคนเคลียร์ให้และปิดข่าว

1.7 ในภาวะวิกฤตการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นการสร้างความเข้าใจ การให้ข้อเท็จจริง เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก การจัดลำดับที่จะให้ข้อเท็จจริงกับประชาชนในกลุ่มต่างๆ ก็ต้องมีความหลากหลายในการใช้สื่อ จะใช้สื่ออย่างหนึ่งอย่างเดียวไม่ได้ เช่น การที่จะเผยแพร่ต่อ ต้องใช้วิธีการสัมมนาให้ข้อมูล สื่อที่เข้าใจผิด ก็จะมีการจัดให้มีการกินข้าวโดยเฉพาะ โดยให้ผู้บริหารเอาหลักฐานมาคุยกัน

1.8 ประเมินผลแล้วนำมาปรับแผน เพื่อจะพัฒนาต่อไปได้

1.9 องค์การเภสัชกรรมได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการภาวะวิกฤต โดยมีผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรมเป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการได้มีการนำปัญหาต่างๆ มาพูดคุย

1.10 จากการจัดการสื่อสารนับว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง และคิดว่าปัญหานี้ไม่ได้เกิดปัญหาโดยตรงจากองค์การเภสัชกรรม แต่เกิดจากการดำเนินการ CL บริษัทยาต่างๆ ต้องมองอยู่ว่าองค์การเภสัชกรรมจะต้องเป็นผู้ดำเนินการ และได้รับประโยชน์จากส่วนนี้ แต่จริงๆ แล้วองค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เป็นบทบาทหน้าที่ขององค์การเภสัชกรรมที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม เรื่องนี้จึงเกิดขึ้นกับองค์การเภสัชกรรม เพราะองค์การเภสัชกรรมไม่ได้มีแผนตั้งรับเอาไว้ว่าจะส่งผลกระทบต่อด้านใดบ้าง ดังนั้นหากมีการชี้แจงทำความเข้าใจตั้งแต่ตอนต้นว่าองค์การเภสัชกรรมจะดำเนินการอย่างไรหลังจากประกาศนโยบาย CL โดยสื่อสารมาตั้งแต่ต้น ปัญหาเหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้น

2. สื่อมวลชน

2.1 ในมุมมองของสื่อมวลชนองค์การเภสัชกรรมควรทำงานอย่างเชิงรุก หากมีข่าวที่ก่อให้เกิดวิกฤติให้แรงชี้แจงโดยเร็ว ไม่ต้องรอฝ่ายการเมือง และจากการดำเนินการสื่อสารกรณีเกิดภาวะวิกฤตดังกล่าว องค์การเภสัชกรรม ประธานคณะกรรมการองค์การเภสัชกรรม และ

ผู้ที่เกี่ยวข้องก็ได้ออกมาชี้แจง รวมถึงได้มีการฟ้องร้อง USA for Innovation ถือว่าดำเนินการได้ถูกทางแล้ว

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม

3.1 ศึกษากรณีนี้เป็นกรณีศึกษา นอกจากการบริหารภาวะวิกฤตแล้ว ต้องมีการจัดระบบการบริหารความเสี่ยงโดยรวมด้วย ซึ่งองค์การเภสัชกรรมก็ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ รัฐบาลโดยรวมก็ให้ความสำคัญว่ารัฐวิสาหกิจทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องของการบริหารความเสี่ยง ควรมีแผนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งองค์การเภสัชกรรมมีแผนการบริหารความเสี่ยง แต่เป็นความเสี่ยงโดยพื้นฐานเป็นหลัก แต่การจัดการในภาวะวิกฤตนี้ก็เป็นเรื่องที่จะต้องเตรียมการเอาไว้ หากไม่เตรียมการไว้หากเกิดวิกฤตก็จะทำให้แก้ไขไม่ทัน โดยจะต้องมีแผน มีการเตรียมการ มีกรณีศึกษาเอาไว้ คดีนี้เป็นตัวอย่างที่ดี ที่ประสบความสำเร็จ ก็ควรจะเอาไว้เป็นกรณีศึกษา เพื่อหากเกิดกรณีอื่นๆ ก็จะทำเอาบทเรียนอันนี้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

3.2 หากมีการจัดทำแผนภาวะวิกฤตจะเป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้าไม่มีแผนคนในองค์การเภสัชกรรม ระบบการจัดการต้องดีพอ หรืออาจจะจัดตั้งเป็นคณะทำงานก็ได้ ดังนั้นหากเกิดวิกฤต คณะทำงานจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเกิดเหตุการณ์ แล้วจัดทำแผน สรุปง่ายๆ ก็คือ มีการเตรียมการที่เป็นระบบ เวลาเกิดเหตุก็จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนและทันท่วงที

3.3 การดำเนินการที่ผ่านมา หลายเรื่องที่เคยเกิดเหตุขององค์การเภสัชกรรมได้มีคณะทำงานอย่างไม่เป็นทางการ โดยมีผู้บริหารระดับสูงตั้งแต่องค์การเภสัชกรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ผู้อำนวยการฝ่าย กองประชาสัมพันธ์ ร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องมีการเภสัชกรรมทำอย่างเร่งด่วน

3.4 ทำความจริงที่พบให้ปรากฏ และกระจายออกไป ซึ่งองค์การเภสัชกรรมทำได้เร็ว ที่สำคัญองค์การเภสัชกรรมจะต้องดูข้อมูลต่างๆ ของยา ทั้งในส่วนของคุณภาพยา ลักษณะยา กระบวนการต่างๆ ของการผลิตยาแล้วถึงจะสื่อสารออกไป โดยองค์การเภสัชกรรมจะต้องมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

3.5 จากกรณีดังกล่าวได้ให้บทเรียนกับองค์การเภสัชกรรมว่า จะต้องมีการทำประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่าเชิงรับ ต่อไปองค์การเภสัชกรรมจะต้องมีการสื่อสารออกสู่สายตาประชาชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของภาพลักษณ์ บทบาทหน้าที่ขององค์การเภสัชกรรมที่มีต่อประชาชน กระบวนการผลิตยาต่างๆ ขององค์การเภสัชกรรม นอกจากการประชาสัมพันธ์แล้ว จะต้องมีการบริหารจัดการภายใน จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือแก่ประชาชนในเรื่องคุณภาพมาตรฐานด้านยาให้มากขึ้น เช่น จะต้องดำเนินการให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับสากลให้ได้โดยเร็วที่สุด และต้องมีการบริหารจัดการ เรื่อง การสื่อสารทั้งภายในและภายนอก และเรื่องของ

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวที่ออก ต้องมีคนคอยตรวจสอบ หรือวิเคราะห์ติดตามให้มากกว่านี้ และรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

แนวคิดการจัดการภาวะวิกฤตขององค์การเภสัชกรรม

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

เรื่องยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ และคุณภาพมาตรฐานขององค์การเภสัชกรรม มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นคงต้องคิดจากคุณภาพมาตรฐานว่าจะให้ประชาชนรู้อย่างไร โดยมีแนวคิดที่จะรับมือกับสิ่งนี้ คือ

คุณภาพมาตรฐานของยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ โดยนำเสนอว่าองค์การเภสัชกรรมอยู่ในระดับไหนต้องอธิบายคุณภาพมาตรฐานของระดับนั้นออกไปให้ได้

การสร้างแนวความคิด หรือองค์ความรู้ว่าด้วยคุณภาพมาตรฐานในประเทศทั้งหมดว่าเป็นอย่างไร เช่น องค์การอาหารและยาทำอย่างไร WTO เป็นแบบไหน USF DA เป็นอย่างไร นำเสนอหรืออธิบายให้สาธารณชนรับทราบ โดยเอาคุณภาพมาตรฐานของระบบดังกล่าว มาอธิบายให้รับรู้ว่าจะอยู่ในระดับไหน

ดังนั้นองค์การเภสัชกรรมต้องพูดออกไป 2 ระดับ คือว่าด้วยการเรียนรู้และคุณภาพมาตรฐานในประเทศไทยและทั่วโลก ทุกครั้งที่มีการวิกฤตจะเกิดความรู้ใหม่ๆ ทุกครั้ง ซึ่งหากว่าใครสามารถสร้างความรู้ใหม่หรือประเด็นใหม่จะทำให้สามารถคุมข้อมูลข่าว (สุนทร คุณชัยมัง, สัมภาษณ์)

การจัดการภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น องค์การเภสัชกรรมจะต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ภายใน ต้องให้ข้อมูลให้แน่น หาข้อมูลตรงนี้ให้ชัดเจน ข้อมูลเกี่ยวกับยาของเราทั้งหมด เรื่องคุณภาพของยา จะต้องหาให้ได้ ให้ครบถ้วน ในประเด็นต่างๆ ที่เขาโจมตี และข้อดีอื่นๆ หาให้หมด

จำเป็นต้องสร้างความเป็นเอกภาพทางการประชาสัมพันธ์ขององค์การเภสัชกรรมให้ได้ ซึ่งสื่อจะหาข่าวรอบด้าน ดังนั้นคนในองค์กรจำเป็นต้องรู้ตรงนี้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่คนในองค์กรรู้ ไม่เช่นนั้น เขาจะสอบถามไปเรื่อยๆ จะเก็บประเด็นไม่รู้จกจบ ดังนั้นการสื่อสารในองค์กรเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องให้รับรู้ร่วมกัน (สุนทร แผลงประสพโชค, สัมภาษณ์)

2. สื่อมวลชน

บุคลากรในแวดวงสื่อสารมวลชนก็ได้ให้แนวคิดในการจัดการภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นเป็นแนวทางเดียวกันคือ

- น่าจะมีการเคลื่อนไหวหลายส่วน เช่น ประชาชนทั่วไป ผู้ป่วยเอดส์ หรือ องค์การเอกชนที่ทำงานด้านเอดส์ ในส่วนของไทยที่ได้รับผลกระทบกับชาวนี้อ้าง หรือเครือข่ายที่ทำงานด้านเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข องค์การเภสัชกรรม (เอ็นดู อภิชาติวรวัทร์, สัมภาษณ์)

- องค์การเภสัชกรรมจะต้องเร่งชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อให้ผู้ใช้ต้านไวรัสเอดส์มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของยา โดยดำเนินการชี้แจงอย่างเร่งด่วน เช่น การจัดแถลงข่าว แสดงข้อมูล หลักฐานการศึกษาประสิทธิภาพของยา การทดลองทางคลินิก ประการสำคัญ ควรนำนักวิชาการที่เป็นผู้ศึกษามาให้ข้อมูลกับสื่อมวลชนโดยตรง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ดีกว่า นักวิชาการของ องค์การเภสัชกรรมหรือผู้บริหารจะพูดเอง นอกจากนี้ ผู้บังคับบัญชาของ องค์การเภสัชกรรมในระดับกระทรวงสาธารณสุขก็ต้องออกมายืนยันคุณภาพของยานี้ด้วย (อำมร บรรจง, สัมภาษณ์)

- ควรจะดำเนินการตามกลยุทธ์การจัดการสื่อ 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้บริหารองค์การเภสัชกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการที่ทำการวิจัย และทดสอบยาดังกล่าว ต้องออกมาชี้แจงข้อเท็จจริง

(2) ฟ็องร็อง USA For Innovation เพื่อเรียกกรองค่าเสียหาย ทำความเข้าใจกับสื่อที่ลงโฆษณาที่บิดเบือน ขอความร่วมมือ ประสานมายังสื่อหรือสอบถามก่อนการลงโฆษณาว่าข้อความที่จะโฆษณานั้นลงได้หรือไม่ มิใช่หวังแต่เม็ดเงินโฆษณาเท่านั้น สื่อไทยควรมีจิตสำนึกตรงนี้ด้วย หากคือดิ่งลงโฆษณาที่บิดเบือนขององค์การเภสัชกรรมควรฟ้องสื่อดังกล่าวด้วย (สุวัฒน์ บุญชาญ, สัมภาษณ์)

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม

องค์การเภสัชกรรมจะต้องมีการจัดการการสื่อสาร 3 ประการด้วยกัน คือ

3.1 จะต้องยืนยันให้ได้ว่ายาด้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรมไม่ได้เป็นไปตามที่เขากล่าวหา โดยหาหลักฐานมายืนยัน และต้องสามารถสื่อสารให้กับประชาชน และสื่อมวลชนทั้งหลายได้เข้าใจ และยอมรับ และต้องทำอย่างรวดเร็วฉับพลันทันที และจะต้องให้เข้าใจง่าย และเกิดความน่าเชื่อถือ

3.2 จะต้องใช้มาตรการอื่นๆ ประกอบ คือ มาตรการทางการประชาสัมพันธ์

3.3 มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งองค์การเภสัชกรรมได้ทำไปพร้อมๆ กันทั้ง 3 ประการ (วิชัย โชควิวัฒน์, สัมภาษณ์)

แนวคิดในการจัดการภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นดังกล่าว สิ่งแรกที่องค์การเภสัชกรรมต้องดำเนินการคือ ทำให้ความจริงปรากฏ เพราะในนั้นเป็นข้อมูลลักษณะการผลิตยา ซึ่งบอกอ้างว่ายา

ขององค์การเภสัชกรรมไม่ได้มาตรฐาน ผลลัพธ์ที่ไม่ดี ในขณะที่องค์การเภสัชกรรมทำการทดลอง ยาจีพีโอเวียร์ มาแล้วในระดับหนึ่ง ต้องมองว่าสิ่งที่องค์การเภสัชกรรมได้ทำในระดับที่เชื่อถือได้ ก่อนที่จะผลิตออกมา ดังนั้นต้องเอาข้อความจริงตรงนั้นออกมาพูด ต้องยอมรับว่ายานั้นเป็น ผลลัพธ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เภสัชกรรม มีข้อมูลทางวิจัยหลายๆ เรื่อง มีความเห็นของแต่ละคน แต่ละนักวิชาการ ที่ทำการวิจัย องค์การเภสัชกรรมมีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่ายาขององค์การเภสัช กรรมมีคุณภาพ แต่ไปถึงระดับไหนมาตรฐานใดที่ต้องมีการรับรอง ก็แล้วแต่ระดับความจำเป็นที่ใช้ ดังนั้นสิ่งแรกที่ต้องทำ คือ ให้ข้อมูลกลับไปทางทีมก่อนจึงเอาข้อมูลเชิงวิชาการมาสื่อสารให้ ประชาชนทราบ ต้องมีการสื่อสาร และองค์การเภสัชกรรมควรที่จะมีการจัดการการสื่อสารอย่าง เร่งด่วน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน ตลอดจนพนักงานในองค์กร (ธนวัฒน์ ทองประดิษฐ์, สัมภาษณ์)

4. ปัจจัยในการสร้างความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์ยาต้านไวรัสเอดส์ขององค์การเภสัชกรรม ในช่วงวิกฤตการณ์

4.1 ข้อมูลต้องตรงข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง

4.2 ยุทธศาสตร์ภายใน ต้องให้ข้อมูลให้แน่นและชัดเจนกับพนักงาน เพื่อเป็น กระบอกเสียงแก่องค์กร

4.3 สร้างความเป็นเอกภาพทางการประชาสัมพันธ์ขององค์การเภสัชกรรมให้ได้

4.4 ใช้มาตรการเชิงรุก และหลากหลาย เช่น มาตรการทางการประชาสัมพันธ์ มาตรการทางกฎหมาย

4.5 ใช้หลักฐานทางวิชาการ การศึกษาวิจัย และความเห็นของนักวิชาการ

4.6 เร่งชี้แจงข้อเท็จจริง ประการสำคัญ ควรนำนักวิชาการที่เป็นผู้ศึกษามาให้ ข้อมูลกับสื่อมวลชนโดยตรง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ

4.7 ฟ้องร้อง USA for Innovation เพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย และการดำเนินคดี ที่ได้ผล ประชาชนรับทราบ

4.8 ทำความเข้าใจกับสื่อที่ลงโฆษณาที่ปิดเบือน ขอความร่วมมือ

ตารางที่ 4.15
แสดงผลกระทบจากภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	คำตอบ/การแสดงความเห็นต่อประเด็นคำถาม
1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - ผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อถือของประชาชนภายในประเทศและต่างประเทศ - ผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์ คุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ต่างๆ ขององค์การเภสัชกรรม
2. สื่อมวลชน	<ul style="list-style-type: none"> - ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตัวยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ ในส่วนของผู้ป่วยที่เป็นผู้ใช้ยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ - ภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่นในสายตาของต่างประเทศ ที่ทำการค้ากับองค์การเภสัชกรรม ต่อการส่งออกของยาชนิดอื่นๆ หรือผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์รายการอื่นที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ - ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย
3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของยาจีพีโอเวียร์ และยาตัวอื่นๆ ด้วย รวมถึงคุณภาพด้านยาขององค์การเภสัชกรรมทั้งระบบ

ผลกระทบจากภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้น

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์

การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความสำคัญ และมีบทบาทอย่างมากต่อภาพลักษณ์และความเชื่อถือของประชาชนและต่างประเทศ ต่อการผลิตยาขององค์การเภสัชกรรมซึ่งคุณสุนทร คุณชัยมั่ง จากบริษัท image plus และ อ.สุรินทร์ แปลงประสพโชค ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 8 กรมประชาสัมพันธ์ ได้ให้สัมภาษณ์สอดคล้องกันในเรื่องของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าว ว่าจากกรณีที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรรวมถึงความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์ คุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ โดยการดำเนินการดังกล่าวทางบริษัทผู้ลงโฆษณาต้องการจับจุดอ่อนกระบวนการผลิตขององค์การเภสัชกรรมเป็นเครื่องมือในการที่จะไปagent ในการนำเอายาเข้ามาเพื่อจะทำให้การต่อรองของการทำ CL ไม่ประสบผลสำเร็จ และการกระทำดังกล่าวยังจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยด้วย (สุนทร คุณชัยมั่ง; สุรินทร์ แปลงประสพโชค, สัมภาษณ์)

2. สื่อมวลชน

ข้อคิดเห็นจากสื่อมวลชน จากภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในตัวยาต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ ทั้งในส่วนของผู้ป่วย และในสายตาของต่างประเทศ ที่ทำการค้ากับองค์การเภสัชกรรม ซึ่งยาเป็นปัจจัยที่สี่ กรณีข่าวดังกล่าวส่งผลกระทบหลายด้าน ทั้งผู้ป่วยที่เป็นผู้เข้าต้านไวรัสเอดส์จีพีโอเวียร์ องค์การเภสัชกรรมในฐานะผู้ผลิตยา และภาพลักษณ์ของประเทศไทย คือ

2.1 ผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้ อาจทำให้ผู้ป่วยไม่มั่นใจในสรรพคุณของยาว่าจะสามารถลดเชื้อไวรัสได้จริง

2.2 องค์การเภสัชกรรมเกิดเสียหายถูกมองว่าผลิตยาไม่ได้มาตรฐาน เสียภาพลักษณ์ในสายตาคนไทยและต่างชาติ แม้จะเป็นยาที่ผลิตใช้ในประเทศ แต่อาจกระทบต่อการส่งออกของยาชนิดอื่นๆ หรือผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์รายการอื่นที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ

2.3 ภาพลักษณ์ของประเทศไทย และรัฐบาลไทยโดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขที่มีการนำยาที่ไม่มีคุณภาพไปให้ผู้ป่วยใช้ โดยไม่เข้าไปกำกับดูแล (เอ็นดู อภิชาติวรักษ์; สุวัฒน์ บุญชาญ; อัมร บรรจง, สัมภาษณ์)

3. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การเภสัชกรรม

ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การเภสัชกรรม หากไม่ดำเนินการแก้ไขก็จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของยาจีพีโอเวียร์ และยาตัวอื่นๆ ด้วย รวมถึงคุณภาพด้านยาของ

องค์การเภสัชกรรมทั้งระบบ เพราะสิ่งที่กล่าวหาเป็นประเด็นที่รุนแรง ซึ่งมี 2 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

3.1 กล่าวหาว่ายาไม่ได้มีการศึกษาชีวสมมูล และมาตรฐานสากล

3.2 ยาตัวนี้มีอัตราการดี้อยากที่สุดที่สุดในโลก องค์การเภสัชกรรมเป็นองค์กรของรัฐ มีสิทธิผูกขาดระดับหนึ่ง มีสิทธิพิเศษบางประการในการขายยาให้กับหน่วยงานของรัฐ แล้วยาเอ็ดส์นั้นเป็นยาลำคัญ เป็นยาที่ช่วยชีวิต ไม่ใช่ยาบำรุงร่างกาย ไม่ใช่ยาชะลอความแก่ ซึ่งหากยาไม่ได้คุณภาพมาตรฐานก็จะเสียหาย นอกจากนี้เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า องค์การเภสัชกรรมมีสิทธิพิเศษไม่ได้ขึ้นทะเบียนยากับองค์การอาหารและยา ไม่ได้ตรวจสอบควบคุมโดยองค์การอาหารและยาของประเทศ ดังนั้นการที่คนไข้เอ็ดส์ของประเทศอยู่ในภาวะความเสี่ยงก็อาจจะเป็นความเสียหายที่กระทบแผ่ในวงกว้าง ถ้าหากว่าเราไม่มีการแก้ไขก็เหมือนกับการยอมรับ ก็เชื่อว่า จะกระทบกับยาตัวอื่นๆ โดยเฉพาะยาด้านไวรัสเอ็ดส์จีพีโอเวียร์ มีผลกระทบเป็นอย่างมาก เพราะยอดจำหน่ายยาขององค์การเภสัชกรรมเฉพาะยาด้านไวรัสเอ็ดส์มีการจำหน่าย 1 ใน 3 ของยอดจำหน่ายทั้งหมด หากเป็นความจริงตามที่เขากล่าวหาแล้ว การสูญเสียตลาดส่วนนี้ไปก็จะกระทบต่อองค์กรอย่างรุนแรง เพราะกำไรประมาณครึ่งหนึ่งขององค์การเภสัชกรรมในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมาจากยาเอ็ดส์แทบทั้งสิ้น (วิชัย ไชควิวัฒน์, สัมภาษณ์)

ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อในเรื่องความเชื่อถือในตัวยาของผู้ป่วยและสาธารณสุข นอกจากยาจีพีโอเวียร์แล้ว ยังส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ตัวอื่นๆ ขององค์การเภสัชกรรมด้วย โดยอาจจะมองว่ายาคีพีโอเวียร์ไม่เทียบเท่ายานอก ในความเป็นจริงแล้วการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวไม่เป็นความจริง จากผลการวิจัยไม่ได้ดีด้อยและที่สำคัญยังส่งผลกระทบต่อความศรัทธาความเชื่อถือต่อผลิตภัณฑ์ขององค์การเภสัชกรรม (ธนวัฒน์ ทองประดิษฐ์, สัมภาษณ์)